

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

Hirdetmények:

3 hasábos petitsor egyszer
18 fillér, többszöri hirtetésnél 14 fillér.

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

politikai, társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

A lap

szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez (Wlassics-utca 25. sz.), az anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhivatalhoz (Ujváros-utca 25. sz.) küldendők.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Márciusi napok.

A hazafias lelkesedés tör ki a szivekből a márciusi eszmék emlékeztetének ünnepén. De kétszeres ünnep a magyar nemzetnek ez a március, mert a magasztos emlékeket megszenteli az a béke, amelyre másfél éven keresztül hiába várt az ország.

Ezelőtt ötvenhat esztendővel öntudatra ébredt a nemzet. Megérezte magában az erőt, amelyet századok elnyomó rendszere nem engedett érvényesülni. Feltámadt a nép alvó lelke s a szabadság szelleme kitört a sirboltból. Megtudta a nép, hogy szabadnak született; egyenlő jogokkal bíró emberekből áll a szabad nemzet; a gondolat és meggyőződés szabadsága nem a földi hatalom ajándéka, hanem elkobozhatatlan emberi jog.

Csodás idők voltak azok és csodás emberek.

Akik nem éltünk akkor, amikor a szabadság még csak vágy és remény volt, akik már szabad országban szabad polgároknak születünk, talán nem is tudjuk felfogni azt a szenvedést, amelyet a leigázott öntudat okoz; nem vagyunk képesek annyira lelkesülni a márciusi eszmékért, mint azok, akiknek a szabadság volt egyetlen ideáljuk, életcéljuk, vágyuk és reményük. Nem tudjuk talán felfogni azt sem, hogy milyen a lelkesedésnek, a lelkek túlaradásának az a mámor, amely mint a láng a száraz avaron, úgy terjedt, úgy csapott végig pillanatok alatt milliók szívében s felgyújtotta a népeket, nemzeté, szabad országgá tette a szolgálhatat, az uralkodók birtokait.

Magyarország szabadnak vallotta magát mindenkoron, de a valódi közszabadság csak ötvenhat évvel ezelőtt született meg, amikor a nemzet örömujjongása között felszabadult békéiből a gondolat, darabokra törtek a kiváltságok láncái s a szabad Magyarország megkeresztelteték a demokratikus eszme, a testvériség jegyében.

Egy ezredévet éltünk és sokat küzdöttünk a fennmaradásért. A világbirodalmak örült hatalmi vágya, amely folyton kísért a történelmi idők belátható ezredévei alatt, sokszor le akarta törölni a térképről Magyarország nevét. És ez a maroknyi nép, ez a kis faj, amely idegen nemzetek, száz

milliónyi ellenfél közé fészkelte magát, amely nem támaszkodhatott fajrokonokra, barátokra, szomszéd hatalmakra, először puzdrájával, újával, buzogányával utat tört magának, azután megvédelmezte magát, országát, faját, nyelvét a világhódítók ellen; sőt mikor a török végig akart gázolni Európán s országutakat keresett Magyarországon át a nyugathoz, elébe mert állni és ha nem is tudta visszaszorítani, de feltartóztatta az áradatot, mert rajtuk merült ki az ereje s a magyar szenvedte el azt a jármót, amelyet Stambul a kultúrnépeknek készített.

A hódító fegyver éle megtörött; Magyarország szenvedett, népe vérzett, de magyar maradt. A világoralom őrjöngő tobzódása, a népeket romboló hódítási vágy nem tudta elsöpörni a nemzetet.

Az újabb kor hódítói már nem gyilkos fegyverekkel, hanem lassan öló méreggel támadtak ránk. Nem sokat törődtek a geográfiai fogalmakkal és nevekkkel; ők nemzeti létünket fenyegették. És annak a százados, alattomos munkának, amelyet a fejlettebb nyugoti kultúra köpenyébe burkolva kitartóan üztek öntudatosan a magyarság ellenségei és öntudatlanul a nemzet fia is, nagyobb volt a sikere, mint a tatárjárásnak, török hódoltságnak.

A tatár pusztítás után akik megmaradtak, magyarok valának; a török basák szolgálói szomorúan énekelték dalaikat az elvesztett hazáról és sem a tatár, sem a török nem tudta átalakítani a nemzet lelkét; nem hagyott rajta nyomot, csak a szenvedés emlékeztet.

De mikor lassan, észrevétlenül megrontották, megmérgezték a nemzet lelkét; mikor eltespedt, megrothadt a közélet s a magyar hazának csak a neve volt már, a lelkét kilopták és csak a lelkek mélyén, a keserűség, vagy az eltompulás hamuja alatt maradt meg az ősök áldozati oltáráról lepattant szikra; mikor bénultság, zsibbadás ült a nemzetben s rombadóltek a hazafiság oltárai: akkor voltunk legközelebb a végső pusztuláshoz.

A korhadás helyein csak lidércfény lebbent fel s gyorsan eltűnt újra. De ezek az apró lángocskák, amelyek porladó hősök szívéből törtek fel, gyújtogattak, míg végre vihar lett belőlük. Felébredt egy nép s

megszülettek március 15-ének nagy eszméi, amelyek nemzeté forrasztották Magyarországot lakóit; a főurat, a nemest, a polgárt, a jobbágyot, úrat és parasztot a legmagasztosabb emberi célok, a demokratikus ideálok szolgálatára hívtak.

Olyan volt ez a nap, mintha a természet játékot űzne s a fagyos éjszakán nyugvóra tévő ember napsugaras, virágillatos hajnalra ébredne.

Csodálatos ereje van ennek a kis nemzetnek, hogy annyi balsors után el nem pusztult, dacára annak, hogy nem csak ellenségeivel, de önmagával is meg kellett küzdenie.

Ősi hibánk, ősi bűnünk a visszavonás. Pártoskodó nemzet vagyunk s a bizalmatlanság, vádaskodás sokszor ütött léket a közélet hajóján.

De az a nemzeti génusz, az a hazaszereget, amely nem engedi elfajulni a magyart, válságos pillanatokban egymás megértésére vezetett.

Felemelő, hazafias hevület által sugalt jelenet játszódott le Magyarország parlamentjében ezekben a napokban, amikor a szabadság napjának emlékünnepe készül a nemzet. A márciusi napok ismét megújítást hoztak s békét teremtettek.

Ami felemelő van az obstrukció leszerelésében, a béke megteremtésében, ami könyeket esalt a honatyák szemébe s elragadja a nemzetet, nem csak maga az a tény, hogy visszatért a béke és a rendszeres nemzeti munka ideje, hanem az a mód, amellyel kezelt fogott az ország minden politikai párta a rombolás megakadályozása végett. Nem előre megbeszélte, gondosan jelenetezett politikai tény játszódott le a nemzet előtt, hanem a hazafias érzés ereje ejtette hatalmába az egész képviselőházat s amikor az obstrukció lerakta a fegyvereit, a kormány pedig visszavonta a házszabály módosítására vonatkozó indítványát, az az ősi nemzeti vonás tört elő, az az évezredes hagyomány érvényesült: hogy a nemzet igazi komoly pillanataiban mindnyájan magyarok vagyunk.

Pártokra szakadhatunk, más utakon járhatunk, tévutra is tévedhetünk, de amikor nagy nemzeti érdekek forognak kockán, mindnyájan egyek vagyunk érzésben és cselekedetben.

Az ország közvéleménye érezte, hogy az obstrukció romboló munkája nagy nemzeti érdekeket veszélyeztet, ha alapját nemzeti jogok védelme képezi is. Óhajtotta a békét. A rombolásnak szintén rombolás lett volna az ellenszere. A kormánynak a házszabályokban rejlő garanciákat kellett volna keresztül törnie, hogy biztosítsa az állam részére a fennállás legegységesebb feltételeit. De örömmel tette le a kétélű fegyvert a hazafias lemondás előtt s békejebb lett a fenyegető kézből.

És azt a történelmi pillanatot — ahogy az országos sajtó nevezi — nem előzte meg hosszas alkudozás, nem szövegezte a békét hetekig a kigondoló bizottság, hanem elővarázsolta egy hazafias hang, őszinte szó, egy ősz magyar aggódó lelkéből fakadó aggodalom. Magyar szó, magyar szívhez feltétlenül megtalálja az utat. Csak magyar mondja s igazán magyarul mondja.

Thaly Kálmán tisztelt alakja, tiszta, ideális hazafisága, okos belátása, mély érzése lépett a harcolók közé. És letették a fegyvert. Az ellenzék önmegadással, a többség hazafias önérzettel. A közjó oltárán égett el a személyes ellentétek minden salakja. Abban a pillanatban az a mámor uralkodhatott az ország palotájában, amely március idusán fogta el a sziveket. Nem volt párt, nem volt ellenfél, csak magyar emberek voltak együtt.

A mámor elszállhat, a harc megújulhat, de azt a pillanatot lehazudni nem lehet. A hazafiságban egyik vagyunk, csak utjaink különböznek. Egyik az obstrukciótól félti, a másik az alkotmányos garanciák csorbításától, de mindegyik egyformán félti a hazát.

Akik messziről, alulról nézünk fel az ország házára, örömmel, megnyugvással

láttuk, hogyan győzi le a belátás az indulatot s hogyan lesz ur a hazafias aggodalom a hatalmi törekvések helyén.

Szabadságot, egyenlőséget, testvériséget hoztak a magyarnak a márciusi napok ötvenhat évvel ezelőtt; békét, megnyugvást és reményt a jelenben.

Üdvözljük a tavasz ébredését, március vívmányait; ünnepeljük meg a nagy eszmék ébredésének évfordulóját, amelynek szelleme uralkodjék a nemzeten időtlen időig.

A választói jog reformja.

Egyike az akut politikai kérdéseknek. Az élet halad, a közélet szelleme átalakul; nem türi meg a régi elavult kereteket.

Amikor Magyarország a rendiség korlátait összezúzta s a lomtárba dobta, olyan lázas munkát kellett végeznie, hogy az alkotások nagy részén nagyon meglátszott a kapkodás, az elhamarkodottság. Az eszmék tulszárnyalták az intézményeket s a magas röptű gondolatoknak, a nagy állami átalakulás napjaiban, nem tudott mindenütt az érvényesülésre utat nyitni az élet. A demokratikus elv nem volt képes úgy érvényesülni, ahogy azt apostoli óhajtották s a demokratikus intézményeken is rajt maradt a rendiségnek egy kis nyoma, az idejét mult fel-fogásnak némi maradványa.

A mi választási törvényünk sem ment ettől a hibától. Nem érvényesülhet az a demokratikus irányzat, amelynek jegyében született s egyik sarkalatos hibája, hogy a magyarság érdekeit nem istápolja kellőképp, míg a nemzetiségi vidékekkel szemben nagyon is liberális.

Az idő feltétlenül sürgeti a választási törvény reformját. Nagyon sokan vannak elzárva a politikai jogok gyakorlásától s a census aránytalansága nagyon szembetűnő és igazságtalan. A negyed telek, amelynek lassanként még az emléke is kivész a magyar népből, a választási törvénynek még mindig sarkpontja s ennek a következménye az, hogy a választói jogosultság feltétele majdnem minden községben eltérő egymástól.

De talán ennél is nagyobb baj a kerületek aránytalan beosztása. Egészen a képtelenségig megy az aránytalanság. A választók száma 250 és 7000 között ingadozik. A magyar vidékek aránytalanul kevesebb képviselőt választanak, mint a nemzetiségek.

A választói jog reformja régen várt, régen sürgetett dolog, de annak keresztülvitelére most történt meg az első komoly lépés.

A kormány elrendelte az adatok gyűjtését, amely oly nagy és fontos munkát, hogy felér a népszámlálással.

Hogy milyen irányu s minő terjedelmű lesz a reform, természetesen sejtteni sem lehet. Az kétségtelen, hogy a választói jog kiterjedésére fog vezetni. Körülbelül sejtethető az adatgyűjtés irányából, hogy az adóconsus egyenlősítése várható; a negyed telek teljesen mellőztetni fog s talán a 10 hold lesz a mérték, vagy középarányos. De ezek még csak találgatások s a reform iránya és terjedelme kétségtelenül az adatgyűjtés eredményétől függ.

A kormány elrendelte, hogy az ország összes 20 éven felüli férfi lakossága összeírassék.

A kibocsátott belügyminiszeri rendelet értelmében a f. évi március hó 15-ike és 31-ike közötti időszak alatt, a március hó 15-iki állapot szerint az ország valamennyi községében országos összeírás tartatik, mely a választói jog tekintetében számba jöhető felnőtt férfi népességre s annak a választói jogosultság új szabályozásánál figyelembe vehető minden fontosabb viszonyára terjed ki.

Az összeírás nagy jelentőségét ez az alkotmányos cél szabván meg, az ország minden egyes polgárának nemesak az 1897. évi XXXV. t.-e.-ből folyó törvényes, de kiváltképpen hazafias kötelessége is az összeírás sikerességét töle telhetőleg előmozdítani. Ezt annál inkább is meg lehet várni minden honpolgártól, mert attól sem kell senkinek tartania, hogy az összeírásból adózási szempontból valamely hátrány származzék. Ez már csak azért is ki van zárva, mivel az 1897. évi XXXV. t.-e. 17. §-a világosan kimondja, hogy a statisztikai adatok az adók egyéni kivételénél alapul nem vehetők. Hogy pedig az őszinte adatbevallásból az adatszolgáltatónak más módon se lehessen semmiféle, sem erkölcsi, sem anyagi hátrányuk, az idézett törvény 15. §-a 2. hónapig terjedhető elzárással és 600 K.-ig terjedhető pénzbüntetéssel sújtja azokat a hatósági közegeket, vagy a statisztikai összeírásban résztvevő más közreműködőket, valamint a központi statisztikai hivatalnak is mindazon alkalmazottjait, a kik valamely egyéni vonatkozó statisztikai adatok bárkinek is kiszolgáltatnának.

Az összeírás a hatóság (városi hatóság, községi előljáróság) által előre megállapítandó időben házról-házra járva történik. Minden családfő kötelessége arról gondoskodni, hogy a hatóság által előre megjelölt napon a családnak egy felnőtt tagja, a ki a szükséges adatokat, szolgáltatni tudja, otthon tartózkodjék. Ellenkező

TÁRCA.

Visszaemlékezés.

Irta: A. Vlahuza.

Gyönyörű nyári este volt, mikor Prinkipóból visszautaztam Sztambulba. Valami háromezresen voltunk a hajón; nem ismertem senkit s ebben a lármás, mindenféle nyelven beszélő tömegben úgy éreztem magam, mint valami tébolydában, vagy más csillagon, a honnan sohasem térhetek vissza az enyéimhez. Az utasok közül egyetlenegy ember bilineselte le a tekintetemet annyira, hogy szinte már illetlenség volt oly sokáig szemlélnem: egy fekete haju, sovány fiatal ember, pápaszem volt az orrán, a velem szemközti asztalnál ült s olvasott. — Ugyan hol láthattam ezt az arcot? — kérdeztem magamban, izgatottan kotorván az emlékeimben. Valószínűleg észrevette, hogy figyelem, mert szemüvegén keresztül rám nézett, azután ismét lesüté tekintetét. Oly kellemetlenül látszott őt érinteni a dolog, mintha a zsebemben kotorászó kezemet esipte volna rajta.

Végre határozottan meg voltam győződve arról, hogy láttam valahol. De hol és mikor? Nemesak arcvonásai voltak ismeretesek, de sajtóságos pillantása is, az a mód, a hogy szemével hunyorított, hosszú, sovány ujjakban vég-

ződő fehér kezei, az a tartás, a hogy a könyvből olvasott, a hogy fejét a kezére támasztotta. Mindez egy ismeretes képet keltett életem öntudatomban, mely hiába igyekezett éles körvonalakat venni föl. Nem szokásom idegen emberekkel beszédbe elegyedni. Boszankodom, hogy oly szerencsétlen emlékező tehetségem van, de nem merem megszólítani.

Felállok s éppen a szemébe nézek. Utitársam becsukja a könyvét s szintén rám néz. Most már elkerülhetetlen volt, hogy egyikünk meg ne kezdje a társalgást. Akaratlanul is a könyvre pillantottam, az egyetlen dologra, melyet mindketten ismertünk s mely a mi közeledésünket közvetíthette.

— Ismeri ezt a könyvet? — kérdezte franciául.

S átnyujtotta Taine megjegyzéseit Angliáról.

Azt mondtam, hogy ismerem s azután ki-magyaraztam magamat, hogy miért néztem úgy meg.

— Nem tudom miért, de úgy gondolom, hogy mi már találkoztunk valahol.

— Én is azt sejttem. Ugy-e, ön nem idevaló?

— Nem. Romániából való vagyok s most járok itt először.

Bemutattam magam, ő szintén. Logi Homárnak hívták.

— Sohasem volt Athénban? — kérdezte.

— Soha.

— Hát Szmirnában?

— Ott sem.

— Én sem voltam soha az ön hazájában s alakja, tekintete mégis ismerősnek tetszik előttem. Orvos vagyok Szmirnában s Athénban végeztem tanulmányaimat.

A mig beszélt, alaposan megfigyeltem a vonásait, szájának a járását, kezének a mozgásait, a balkeze kisujján lévő szemölcsöt; s azután megfigyeltem a hangját, mely mélyebb benyomást tett rám, mint szavai, s esodálkozásom nőttönött. Honnan van az, hogy ez az ember oly pontosan megfelel annak a képnek, mely régóta él lelkemben? Miért rezzennek össze minden szavára, minden tekintetére, hangjának minden változására, mintha valami előérzetem lenne? Honnan vésődött az ő képe oly pontosan és teljesen a lelkembe? Okvetlen kellett látnom valahol, másképp nem tudom megmagyarázni a dolgot.

Mindezt elmondtam neki. Elgondolkozva nézett rám s aztán lassan megrázta a fejét.

— Biztosítom önt, hogy ebben az életben sohasem láttuk még egymást. Lehet, hogy valaha álmodtunk egymásról. Álomban gyakran fölmerülnek oly emlékeink, melyek korábbi életünkre vonatkoznak s nemesak oly emberekről, hanem a mindennapi élet oly eseményeiről is álmodunk, melyek ismétlődései korábbi életünk eseményeinek. Hogy hol és mikor láttuk egymást? Azt már nem tudjuk. Ilyesmi eset talán

esetben, valamint akkor is, ha az összeírás alkalmával kitöltött adatok hiányossága utólagos pótlást tesz szükségessé, az érdekelt egyének a hatóság felszólítására az idézésnek megfelelően kötelesek.

Az összeírás akként fogantatott, hogy minden az összeírásnál számbajöhető egyénről egy-egy statisztikai lap állítatik ki, a melyen az illetőnek nevén és lakásán kívül a következő kérdésekre kell válaszolni: I. Személyi viszonyok: 1. Születés éve. 2. Foglalkozás (állás), alkalmaztatás esetén egyúttal az alkalmazó hivatal, vállalat megnevezése. 3. Anyanyelv és a magyaryelv ismerete. 4. Műveltség (írni és olvasni tudás s a középiskolai vagy magasabb képzettség.) 5. Képviselő választói joggal bir-e (ha más községben: hol). — II. Allami adók (helyben és más községben fizetett egyenes adók). — III. Ház- és földbirtoki viszonyok (a 10 kat. holdnál kisebb területű földdel bíró földbirtoknál a szántóföld, kert, tényleg beültetett szőlő és a rét külön feltüntetésével). — IV. A bányászat, ipar, kereskedelem és közlekedés körébe eső foglalkozással bíró egyénekre vonatkozólag: 1. Az önállóknak van-e szabályszerű iparendélyük vagy igazolványuk s üzletükben alkalmaznak-e segédszemélyt (hányat); 2. A nem önálló (segédek, munkások stb.) az összeírás időpontjában alkalmazva voltak e (ha igen, mióta, — ha nem, mióta), esetleges munkanélküliségüknek mi az oka, tagjaik-e valamely munkás-egyesületnek (melyeknek).

Minden összeírandó egyének kötelessége mindazokat az okmányokat, a melyek a fenti adatok igazolására szolgálhatnak (pl. a középiskolai vagy magasabb képesítésről szóló bizonyítványt, az idegen községben fizetett adókra vonatkozó adókönyvecskét, stb.) az összeírás időpontjára előkeresni, úgy hogy azok a szükséges időben kéznél legyenek.

II. Kiről kell statisztikai lapot kiállítani?

Minden 20 évnél idősebb (1883-ban vagy előbb született) magyar honos, helybeli polgári férfi lakosról külön statisztikai lapot kell kiállítani, a tényleges szolgálatban álló katonák (honvédek és esendőők) kivételével. A fegyvergyakorlatra vagy ideiglenes szolgálatra behívott tartalékosok és póttartalékosok az összeírás szempontjából polgári egyéneknek tekintendők s róluk ki kell állítani a statisztikai lapot, természetesen abban a községben, mely tulajdonképpen rendes lakóhelyüket képezi.

A községben hársak rövid óta tartózkodó, de a községben alkalmazásban álló vagy munkát kereső egyének, valamint a községből csak ideiglenesen távol levők helybelieknek veendőek. Viszont a községben csak ideiglenesen vagy vendégképen tartózkodó egyénekről, szálloda-

történhetett a mi korábbi életünkben, úgy, hogy ennek távoli, határozatlan viszhangja még most is megrezeg a lelkünk mélyén . . .

— Minden ismétlődik, mert az anyag összeköttetések milliárdjainak is van határa. A természet is kifárad a föltalálásban s korábbi műveit kell ismételnie. Az örökkévalóság folyamatában tizezer vagy tíz millió év múlva ismét találkozunk ezen a gőzösn Prinkipo és Konstantinápoly közt, ismét megbámuljuk egymást, ismét megújítjuk ismeretségünket s esodálkozunk, hogy nem tudjuk, hol és mikor találkoztunk s nem fogjuk tudni, hogy mik voltunk most, mint a hogy most nem tudjuk, hogy mik voltunk száz-ezer évvel ezelőtt.

Majd elmondok önnek egy különös esetet tanulóveimből. Oly családból származom, mely a mult században fontos szerepet játszott Görögország történetében.

Az apám könyvtárában egy vén könyvre akadtam, melyben nagyon jó metszetek voltak. Ahogy egyszer benne lapozok, oly areképre akadtam, mely hajszálnyira hasonlított apám képmásához. Hét éves voltam, olvasni még nem tudtam, s egyik rokonom mondta meg, hogy a kép az apám nagyapját ábrázolja. Aztán ahogy tovább lapozok, egy másik képet mutatott, egy sötét tekintetű, fekete szakállú, szúrós szemű emberét, a ki félelemmel töltött el. Nagyon rossz ember volt, mondá rokonom, s hoszu történetet beszélt

beli, vendégfogadói utasokról, a községben átvonuló egyénekről, pl. vándoreigányokról, statisztikai lapot kiállítani nem kell. Nem szükséges továbbá statisztikai lapot kitölteni a letartóztatás alatt álló egyénekről sem, kivéve azokat, a kik 3 hónapnál nem hosszabb időre vannak letartóztatva, ezek azonban nem a letartóztatási helyen, hanem saját tulajdonképpen lakóhelyükön veendőek számba.

Megyei élet.

A megyei közigazgatási bizottság március havi ülését Hertelendy Ferenc főispán elnöklésével f. hó 8-án tartotta.

Elnöklő főispán, az ülést megnyitván, a bizottság nevében üdvözlő Vizlendvay Sándor ujonan megválasztott közigazgatási bizottsági tagot a jelenlevők élénk helyeslése mellett.

A közigazgatási bizottság üléséhez a szakeladók féléves jelentésüket beadták s mivel ezek külön intézkedés tárgyát igénylő javaslatokat nem tartalmaznak, a bizottság féléves jelentése együttesen a miniszterelnökhöz, valamint külön külön az illető szakminiszterekhez felterjesztetnek.

Az alispáni, főorvosi, valamint vármegyei állatorvosi havi jelentések felolvasatván, a bizottság azokat tudomásul vette.

Az alsórajki bábaválasztás ügyében a vármegyei főorvos a tájékoztató felvilágosítást megadván, a bizottság azt tudomásul vette.

Olvastatott a belügyminiszter leirata, melyben a vármegyének a vándor cigányokra vonatkozólag készített szabályrendeletét hatályon kívül helyezte. A közigazgatási bizottság úgy a vármegye közgyűlését, valamint a belügyminisztert megkeresi az iránt, hogy a kérdéses cigány ügy törvényhozásilag rendeztesse.

A Pécs—varasdi állami közút Nagy- és Kis-kanizsa közti szakasza áthelyezési munkálatainak felülvizsgálatokor a közigazgatási bizottság kiküldötte által felhozott azt a kérelmet, hogy a 3. számú hid kiszélesíttessék, a kereskedelemügyi miniszter figyelembe vehetőnek nem találta, mert a hid kiszélesítését nem a kocsiut forgalmának, hanem a gyalogjáró forgalomnak fekszik érdekében; de ha Nagykanizsa ezt, valamint a 4. és 5. számú hidak és ez utóbbi közt levő utszakasz kiszélesítését saját költségén mégis végrehajtani akarná, erre az engedélyt készséggel megadja, miről a bizottság Nagykanizsa r. t. város tanácsát értesíti.

A pécsi posta és távirda igazgatóság értesítése Szentjakab község postaiagényeinek jobb kielégítése tárgyában felolvasatván, arról a szolgabíró-ság utján érdekelt község értesítettik.

A novai járásban megüresedett két járási uti-

bizottsági állásra Zechmeiszter Viktor náprátfai és Fischer Gedeon zalatárnoki lakókat választotta meg a bizottság.

Csiszár József és társai Pap-utcai lakóknak a Pap-utcai vasuti sorompó felállítása tárgyában beadott felelővételét a bizottság a kereskedelemügyi miniszterhez felterjeszti.

Kisgyőr és Ukk községeknél, mint vállalkozóknak ajánlatát a Petrikeresztur—kelédi illetve Sümeg—jánosházai törvényhatósági utra szállítandó tört bazalt illetve tört mészkőre a közigazgatási bizottság elfogadta.

Kir. tanfelügyelő havi jelentése szerint ezen időszakban meglátogatta a nagykanizsai állami polgári fiu- és leányiskolát és a tantestülettel az intézetek összes körét felölelő értekezletet tartott; meglátogatta a nagykanizsai iparos tanonciskolát és egyesületi kereskedő tanonciskolát; a hodosáni áll. elemi iskolát, áll. állandó gyermekmenedékházat, a turesisesei állami iskolát. — Salomvárott a képviselőtestülettel és iskolaszékkel a második tanítói állás halaszthatlan szervezése felől járási főszolgabíróval együtt értekezletet tartott. — Meglátogatta a zalalövői állami, andráshidai és teskándi r. kath. iskolákat; Andráshidán is halaszthatlan a második tanítói állás szervezése. — Meglátogatta a perlaki áll. fiu- és leányiskolát, a három áll. kisdudovodát, gazdasági ismétlő fiu- és leányiskolát és iparos tanonciskolát, a muraesányi községi elemi iskolát, két községi kisdudovodát, valamint a murakirályi róm. kath. iskolát.

A II-ik ötödéves korpótéléket a miniszter a esatári, baktúttósi, eseszregi, tördemiczi, esáfördi, salomvári, hottiezei, sümegi, erdősfai, háshágyi, esehii, diszeli, bókaházai, beliczei, alsóbagodi, batyki, radamosi, esiesdi, aszófői, alsólendvai, esébi, balatonfüredi, gyulakeszi, balatonedericsi, dobronaki, kisapáti, szelencei, zalabéri, torma-földi, zalaerdői róm. kath., gelsei, kemendollári, zalambágyi, fityeházai községi, kerkanemetfalui ev. ref., balatonfüredi ev. ref., kapolcsi ág. ev., taliándörögdi ág. ev., kövágóörsi ág. ev. iskolák részére folyósította, miről a miniszteri rendelet másolatával értesíti a bizottság az érdekelt községeket.

A esébi, kövágóörsi, petőhenyei, mindszentkálai róm. kath. és keszthelyi községi iskola kérvényét államsegély tárgyában a bizottság a miniszterhez pártolólag terjeszti fel.

A salomvári iskolázás ügyében az iskola fenntartó közönség felhivatik, hogy Salomváron II. és III. tanítói állásnak szervezése, vagy Budafa községben, esetleg Keményfa csatlakozásával, új iskolának felállítása iránt haladéktalanul intézkedjék s eljárásának eredményéről április végéig a közigazgatási bizottsághoz tegyen jelentést.

Az árvaszéki elnök jelentése szerint a fogal-

sűrűn teleirt papairlapot esusztatott hozzám, melyen valószínűleg a feladat kidolgozása volt. Azt mondom: valószínűleg, mert nem is olvastam el, hanem átadtam a fölgyázó tanárnak. Jól tudtam, hogy alávalóság, amit elkövettem, magam is megundorodtam tőle, de nem tehettem másképp. És — sajátságos — nem is bántam meg. A tanulót kizárták a vizsgálatból. Mikor munkámmal elkészültem, künn találtam az utcán. Már várt reám. El voltam készülve, hogy megtámad. Gondoltam magamban: legalább kiadom neki a magáét. De mennyire elbámultam, mikor láttam, hogy félénken közeledik felém s arra kér, hogy bocsássam meg neki ostoba eljárását, a mit végtelenül sajnál.

Durván rámondottam, hogy mit akar, miért nem hagy békében. Sirni kezdett s oly hangon felelt, mintha nem is az övé lett volna, hanem mintha rejtelmes távolból hangzott volna felém:

— Nem tudom mi van velem. Lehet, hogy örült vagyok, de nézze csak, leküzdhetetlen hatalom befolyása alatt állok, mely azt parancsolja nekem, hogy bocsánatot kérjek öntől. Mióta önt megpillantottam, valami meghatározhatatlan érzélem önnek szinte foglyává tesz engem. Ugy-e mindekkor semmivel sem bántottam meg önt? Mondja kérem, hogy nem s oldozzon fel a varázs alól.

Merően a szemébe néztem, a nélkül, hogy akartam voltam. Sohasem leszek képes azt a

mazói karnál január végén volt hátralék 4.363 darab, február hóban beérkezett 4.746 darab s így elintézés alá került 9.119 ügyszer, amelyből február hóban elintéztek 5.077 darabot s így február végén hátralékban maradt 4.042 ügyszer; az irodánál január végén hátralékban volt 1.118, februárban kiadott 6.077 s így elintézés alá került 6.195 ügyszer, amelyből február hóban leirtak és kiadmányoztak 5.088 darabot s így február végén hátralékban maradt 1.107 ügyszer.

A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint a kataszternél a f. év két hónapjában hatóságoktól, valamint magán felektől 761 birtokváltózási eset érkezett be, amelyeket a kataszteri birtokíveken mind keresztül vezettek. A folyó év első két hónapjában a vármegye területén egyenes adóban befolyt 461.425 K 70 f, mely a múlt év hasonszakában befolyt 558.363 K 56 f-rel szemben 96.935 K 76 f esökkenést tüntet föl. Leirtak ez év két hónapjában egyenes adóban 51.601 K 78 f-t; hadmentességi díjban 2.842 K 74 f-t. Fizetési halasztást február hóban 2 esetben, ideiglenes házárdmentességet 13 esetben engedélyeztek.

Megyénk közigazgatási állapota februárban.

Gruner Ernő vármegyei közigazgatási előadó vármegyénk február havi közigazgatási állapotáról a következő jelentést terjesztette be a közigazgatási bizottság márciusi üléséhez.

Az elmúlt téli időszakban igen változatos időjárással találkozunk.

December hóban rendkívül sok espadék volt, a mennyiben 17 esős napon 104.9 m/m espadék esett le, jórészt eső alakban. A tél tulajdonképpen csak karácsony táján kezdődött többszöri havazással és némileg erősebb hidegekkel, mely hideg idő 4-6° C. közt váltakozva január 12-ével érte el -10 C. hideggel a maximumát; ezek után ismét enyhébb idők következtek. A január hó inkább száraz jelleggel bírt, mert 4 napon összesen csak 23.4 m/m espadék esett. A hónap második fele ismét türethető fagyokat hozott, de csupán 2-3° hideggel és csak a reggeli órákban. Február hó első 2/3-mada inkább enyhébb volt — néhány tavaszias nappal — de sok esővel; télies idő köszöntött be azonban február hó 25-ével jelentéktelenebb havazásokkal, de majdnem zivataros jelleggel. Február havában 10 napon circa 70 m/m espadék esett le eső és hó alakban.

Ezen változatos, espadékdús téli időszak nem volt kedvező a mezőgazdasági munkálatokra nézve, mert már a nov. és dec. havi rendkívüli sok eső után a közlekedési és gazdasági utak olyan-nyira elromlottak, a mező talaja oly lágy lett, hogy a téli trágyázási munkálatok heteken át szüneteltek és a gazdák úgy a mezei, mint a

borzalmat elfelejteni, melyet e pillanatban éreztem. Hogy magyarázzam meg önnek? Képzeld csak: ezekből a szelid, könnyező kis szemekből elem meredt — mit gondolsz, kiesoda? Az a szörnyeteg, ki a dédapámat meggyilkolta. Az a történet, melyet rokonom elbeszél, s melyről rég megfeledeztem, ismét oly tisztán eszembe jutott, mintha tegnap hallottam volna.

Hát csak azt akarom önnek mondani, hogy csakugyan a dédunokája volt annak a gyilkosnak, s bocsánatot kért a dédapja büneért. De mi jó barátok vagyunk, nemde? Emlékezzék vissza arra, hogy mit mondott rólunk Themistokles Salamis mellett, most kétezerháromszáznóveleves éve . . .

Isten önnel! — Tudom, hogy mit gondolsz rólam, de pár ezer év múlva ismét találkozni fogunk, s akkor emlékeztetni fogom önt arra, hogy ma miről beszélgettünk.

Kezet nyújtott s a mellett oly mélyen tekintett a szemembe, mintha mondani akarta volna: vigyázz, hogy el ne felejtés!

rétek trágyázási munkálatával annyira elmaradtak, hogy ez a tavaszi munkálatoknál tetemes torlódást és késedelmet fog maga után vonni. Mivel a vetések talaja a havazások előtt nem is volt befagyva, szerencsének nevezhető mégis azon körülmény, hogy nem mélyebb hórétegek borították a mezőt, hogy hókéreg nem képződött és a hótakaró nem tartott sokáig; a mielőtt folytán a gazdagabb vetések nem fulladtak el és ki sem pállottak, sőt a február hó első felében beállt enyhe időjárás alatt még gyarapodtak is. Az őszi vetések hiányos teleléséről tehát nem panaszkodhatunk, de tartós jó időjárás nemcsak a tavaszi vetés korai elvégzése, hanem a sok hátramaradt téli munkának folytatása szempontjából is nagyon kívánatos volna.

A téli foglalkozás mezőgazdaságunk keretében tehát inkább belső munkálatokra szorított; kiegészítésként is csak legjobban az állatok ápolása és takarmányozása, favágási munkálatokkal voltak elfoglalva, míg a talaj csekély fagy miatt a forgatási munkálatok is végeztek a szőlővidékeken.

Mivel a múlt évben vármegyénk nagyobb részében a takarmánytermelés sikerültnek mondható volt, ezidőig takarmányszükséglet még csak elvétve állott be; — de nincsen kizárva, hogy hosszú teletelési időszak esetén, a takarmánykészletek elfogyasztása számos gazdának gondot fog okozni.

Az állatok téli conditiója leginkább azon okból, hogy a fuvarozási munkálatok csak szűkebb korlátok közt voltak végezhetőek, általában véve kielégítőnek mondható ezidőig.

A husárok állandósága a vidéki szarvasmarha vásárok felhajtására nézve kedvező volt és a fiatal hízó ökrök, növendék állatok, fejős tehenek szívesen vásároltattak meg; — a járnas ökrök is keresettek lettek az utóbbi időben. — Forgalmi akadályokat csupán a rozsz időjárás s a rozsz utak okoztak a felhajtásra nézve.

Örvendetes jelenségnek nevezhetjük azon körülményt, hogy a falusi tejszövetkezetek száma vármegyénkben is szépen szaporodik és a múlt év végével már 21 falusi tejszövetkezet működött, a mostani téli hónapokban is több új szövetkezet létesült, a tavasszal összesen 30 tejszövetkezet fog működni, melyek jótékony hatása néhány év múlva szembeünőbb módon fogja a szövetkezés és együttes értékesítés hasznos voltát egész vármegyénk állattenyésztésére nézve dokumentálni.

A szövetkezeti eszme terjedése még a vidéki hitelszövetkezetek szaporítására nézve is kihatott a múlt téli folyamán, mely szövetkezetek a kisebb existenciák felsegélyezésére — főleg olcsóbb hitelnyújtás útján — fontos tényezőkké fognak idővel válni.

Az elmúlt február hónap folyamán vármegyeszerte megkezdődtek az apaállat vizsgálatok is, melyek bizonyosságot tesznek arról, hogy kiegészítésként a jó apaállatok alkalmazására már sokkal nagyobb súlyt fektetnek, mint még néhány év előtt.

Az elmúlt téli időszakban történt meg az állami ménosztályozása is, a melyből kifolyólag a jövő tavaszi időszakban 34 fedeztetési állomáson 120 állami mén lesz vármegyénk területére kihelyezve.

A szarvasmarha tenyésztés termékeinek kedvező értékesítési viszonyaihoz járult azon körülmény is, hogy a tél folyamán a sertések ára oly magasra emelkedett, mint a minőt már régóta nem tapasztaltunk. Ezen értékesítési tényező sertésenyésztésünk jövedelmezőségét és terjeszkedését — a sertésvesz dacára is — csak elősegíteni fogja.

A gyapjunak értékesítése is jórészt a kedvező múlt évi árak keretében mozgott.

Az állatok értékesítése dolgában (kivéve a lótenyésztési ágat, melynél a kereslet úgy a hadsereg szükségleteire, valamint kivételre csak korlátozott volt) tehát majdnem általánosan kedvező áralakulással találkozunk a múlt téli folyamán. Kedvező körülménynek nevezhető továbbá az is, hogy az állategészségi ügy is már a téli hónapok folyamán kedvezőbbre fordult és a múlt évben vármegyénk néhány járásában súlyos forgalmi akadályokat okozó száj- és körömfájás is jelenleg már csak néhány községre szorított, míg a sertésvesz elterjedése is szűkebb körökbe redukáltatott.

Az állati járványok elterjedése február hó végével a következő volt: 2 községben lépfene, 4 községben száj- és körömfájás, 2 községben

ivarszervi hólyagos kiütés, sertésorbánc megszűnt, 9 járás 23 községben sertésvesz; 1 községben veszettség, 1 községben rühkór.

A gabonaárak alakulása ügyében az elmúlt téli időszakban nagy ingadozással a közelmúlt időkig alig találkoztunk. A múlt év őszi időszakában észlelt árak a tél folyamán alig javultak, míg végre az orosz-japán háború kitöréséből kifolyólag a speculáció a múlt február második felében ugrásszerűleg eszközölte a búzának áremelkedését, melyből szerényebb mértékben a rozs és zab ára is nyert valamit.

A gazdák tartózkodása, a vasutakhoz vezető szállítási utak állapota az áremelkedés dacára nyomban nem teremtett nálunk azonban nagyobb forgalmat. Ezen kedvező áralakulás sajnos, mint köztudomású, nem sokáig tartott és a speculáció által mesterségesen felszoktatott jó árak — a folyó hó elejétől kezdve ismét fokozatosan alább szálltak.

Egy következményeiben vármegyénk közigazgatási viszonyaira nézve fontos kihatással ígérkező észleletről kell még jelentést tennem, mely a legutóbbi téli hónapokra vonatkozik.

A pacsai járás több községében ugyanis nem is nyomasztó körülmények miatt megindult köznépek közt az amerikai kivándorlás.

Fiatalkorú emberek, kik itthon is találnának munkát — csoportosan indulnak — úgy látszik elég jól kiszámított utirányok betartása mellett — Észak-Amerikába és jó híreket küldenek haza az ottani munkabérek és életviszonyok felől. Ügynökök elkészítették már a talajt és a mint hírlik, egész családok is foglalkoznak már a kivándorlás eszméjével.

Mivel éppen a munkabérek, erős, fiatal kezek vesznek el a vármegyére nézve, és mivel a kivándorlás más megyék tapasztalata szerint járványosul szokott fellépni egyes nagyobb vidékeken, a kivándorlás terjeszkedése vármegyénk közigazgatására nézve fontos és tényleg súlyos következményekkel fog járni, mert első sorban munkahiány fog beállni, a nagyobb kereslet miatt a munkabérek emelkedni fognak, miáltal a termelési költségek megdrágulnak, — de a vármegye fogyasztó képessége is esökkenvén, az esetleg vissza is jövő gyengébb emberanyag nézetével az itthon maradt rétegek pedig vajmi csekélyet nyernek a közmegelegedés szempontjából.

A régen várt kivándorlási törvény életbeléptetése valószínűleg már csak időre várható, a midőn vármegyénkre nézve késő lesz.

Közegészségügy.

Dr. Hány István vármegyei t. főorvos a vármegye területén február hóban előfordult közegészségügyi eseményekről a következő jelentést terjesztette be a közigazgatási bizottság márciusi üléséhez:

Az időjárás általában hűvös volt több espadékkal.

A felnőttek és gyermekek közegészsége a múlt havihoz képest némileg rosszabbodott, amennyiben a hidegebb és nedves időjárás mellett a légzőszervek hurutos és lobos állapota többször képezte a gyógykezelés tárgyát.

A fertőző bántalmak közül roncóló toroklobban beteg volt 34, gyógyult 19, meghalt 11, ápolás alatt maradt 4; hasihagymázban beteg volt 10, gyógyult 6, meghalt 1, ápolás alatt maradt 3; kanyaróban beteg volt 184, gyógyult 110, meghalt 10, ápolás alatt maradt 73; vörhenyben beteg volt 60, gyógyult 31, meghalt 9, ápolás alatt maradt 20.

Rendőri hullaboncolást 5 esetben teljesítették, melyeknél a halál okát két esetben elvérzés, egy esetben fulladás, két esetben pedig szívzselhűdés képezte.

Hullaszemle előfordult 5-ször, súlyos sértést 6-ot jelentettek be.

Öngyilkosságot 5 egyén követett el; ezek közül 2 (Kovács István 65 éves örvényeshegyi, Kis József 51 éves baki) önkasztással vetett véget életének, 1 (Németh Matild 21 éves tünde) marólugot ivott, 1 (Hász János vindornafoki) a Balatonba ölte magát, 1 (Kermán Ferenc II. hegykerületi) pedig lövés által vetett véget életének.

Véletlen szerencsétlenség általi halálnak 3 egyén esett áldozatává: 1 (Pánkovics József 70 éves galamboki lakos) a ledülő fa agyonütötte, 1 (Kulcsár Ferenc 63 éves balatonmagyaródi) a kutba fuit, 1 (Balaszti Mihály V. hegykerületi) a füstben megfulladt.

Elmekórnak 6 esete képezte a hivatalos beavatkozás tárgyát; közülük négyet, mint közveszélyest, elmeógyógyintézetbe szállítottak, kettőt pedig, mint esendes elmebetegét, házi ápolás alatt hagytak.

Hét éven aluli korban elhalt gyermekek közül orvosi kezelésben nem részesült 19; az elsőfoku hatóságok e miatt tíz elmarasztaló és négy felmentő végzést hoztak, a többiekre nézve pedig a megfelelő tárgyalások befejezést nem nyertek.

E hónap folyamán egészségügyi szempontból megvizsgáltam a nagykanizsai elemi és polgári iskola néhány osztályát.

A Zalaegerszegi Önszegélyző Egylet közgyűlése.

A Zalaegerszegi Szövetkezeti Önszegélyző egylet évi közgyűlését Fischer László vezérigazgató elnöklésével f. hó 6-án délután tartotta az intézet helyiségében.

Elnök üdvözlő a megjelent részzényeseket, a közgyűlést megnyitja és annak határozatképességét az alapszabályok értelmében megállapítja.

A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére Schwartzt Mór, Fürst Samu, és Schütz Sándor részzényesek választották meg.

Ezután felolvastattott az igazgatósági jelentés, amely meleg hangon emlékezett meg Jámbor Samu egyesületi titkár és könyvelőnek elhunytáról, aki három évtizeden keresztül szolgálta odaadó buzgósággal az egyesület ügyeit s akinek emlékét a jelentésben foglalt javaslatokhoz képest jegyzőkönyvileg örökítették meg. Folytatólag szólt a jelentés a lebonyolítás alá kerülő 26-ik üzletsoport három éves kihelyezéséről, az elért eredményről, valamint a tiszta nyereség felosztására vonatkozólag tett javaslatot. A közgyűlés az igazgatósági jelentést tudomásul vette.

Ezután a közgyűlés a mérleget megállapította, s a felügyelő bizottságnak felolvasott jelentésében foglalt javaslat elfogadásával elhatározta, hogy a lebonyolítás alá kerülő 26-ik üzletsoportnál elért 24.278 K 50 f tisztaeredményből osztalék címén minden 50 filléres törzsbetét után 6 K 70 f-t fizet, mely címen a 3.449 törzsbetétre összesen esik 23.108 K 30 fillér; 1%-ot vagyis 242 K 70 fillért a tartalékalapra fordít, a megmaradó 927 K 50 f pedig az igazgatósági tagok és felügyelő bizottsági tagok jutalékára, valamint a felszámolóknak napidíjára fordítatik; egyúttal elhatározta, hogy az osztalék kifizetése minden szerdán d. u. 2—5 óra közt történik.

A közgyűlés úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő bizottságnak az 1903. évi működését illetőleg a felmentvényt megadta.

Az 1904-ik évi költségvetést a közgyűlés az igazgatói jelentésben foglalt javaslatokhoz képest 4.520 koronában állapította meg.

Végül a közgyűlés az igazgatóságból kilépő Fischer László, Boschán Gyula, Keszly Ferenc és Udvardy Ignác igazgatósági tagokat újból 3 évre igazgatósági tagoknak, továbbá Büchler Jakab, Heinrich Pál és Udvardy Vince felügyelő bizottsági tagokat, kiknek 3 éves mandátuma lejárt, újból 3 évre felügyelő bizottsági tagokká megválasztotta.

Karcolatok.

(Páros viadalkok.) Hiába irunk, hiába beszélünk a párbaj ellen, csak nem megy az ki a divatból. Hála Isten, ma már a lovagias ügyek nagy része jegyzőkönyvileg nyer befejezést, de a záradékban feltétlenül szerepelnie kell annak a megjegyzésnek, hogy az ügy a lovagiasság — tehát nem holmi nyárspolgári becsület-kódex — szabályai szerint nyert befejezést.

És a páros viadalkok napjai mintha periodikusan visszatérnének, vagy mintha járványszerű jellege volna a harcias kedvnek. Időnkint megjelleg a levegő a vér illatával és puskapor füsttel s egymás után állnak szembe a párok, hogy egymás bőrét meghasogassák, vagy igyekezzenek akkora kis léket ütni az ellenfél testén, hogy a lélek kiférjen gyarlandó porhüvelyéből. A mánia ragadós és — sokféle terjesztő oka van.

Karakó-Nyomoródon az állatorvos a postás kisasszonynak udvarol s a segédjegyző ugyanezt szeretné cselekedni. Összevesznek, megverekeszenek annak rendje és módja szerint. Hja, de a helybeli segédtanítónak is be kell bizonyítania

hősies bátorságát, összeveszik tehát az erdőszel; a segédek pedig összekülönböznek a tárgyalások alatt. És köszörülük a kardokat, töltik a mordályokat s az öreg kirurgus hamarosan tűt és cernát, meg vattát hozat magának.

Ha a vidéki kis várost megtiszteli egy vívómester avval, hogy az olasz vagy magyar iskola szerint vívó kurzust rendez, egyszerre harcias hangulat ömlik el a helybeli fiatalság kebelében.

A gyógyszerész segéd toborozza a sportkedvelő ifjúságot, amely csodálatos módon kényesebbé lesz a gavallér tempókra s még a legártatlanabb viccet sem türi el. A mesztro hiába beszél, hogy a jó vívó nem krakléer (de gyenge célzásokat tesz a komoly esetekre), a tanítványok nem fogadják be az igéket. Minden áron a gyakorlati értéket akarják látni a tanulmányoknak. A vivás nem elméleti dolog. A legszebb kvart sem ér semmit tompa karddal.

És megkezdődnek a lovagias ügyek; megtelik a »Tárogató« utolsó hasábjai nyilatkozatokkal és levelekkel, amelyek így kezdődnek: Kedves barátunk! Megbízásod folytán felkerestük X. Y. urat . . . s úgy végződnek, hogy az ügyet a lovagiasság szabályai szerint befejezettek nyilváníttjuk.

— — — Igy folynak a dolgok az ur 1904-ik esztendejében, valahol nem messze.

(A politikusok.) A levegő is tele van politikával. Nemesak a zöld asztalok mellett, hanem az iparos műhelyében, a koreszmában, a paraszt ember pitvarában, a kaszárnyákban, hanem mindenütt, ahol két ember találkozik, szó esik a politikáról.

A paraszt ember csak úgy szórja maga körül a politikai terminus technikusokat. Hogy milyen értelmet tulajdonít nekik, az mellékes.

— — — Beállt egy falusi atyánkfia a takaréka a váltójával.

— Egy kis indemnitit hoztam, kérem alássan.

— Mit hozott kend?

— Hát megtisztoltam, a régi váltómat szeretném megtöpunyi (megtalálni) egy kis póthittel. Itt az előjáróság javaslata (közégi bizonyítvány.)

— — — Több gazda ember tartozott valami hagyatéki masszába néhány száz koronával. Felszöftötték őket, hogy fizessenek.

— Azt már nem cselekedszük — mondták ők. Ex-lex lévén, nem muszáj fizetni.

Beperelték az adókat, akik a hallatlan sérelmet a miniszterhez beadott kérvényben úgy panaszolták fel, hogy »az eksz-leksz törvényt ittenek semmibe veszik és leginkább hogy megtiltya a törvén a füzetés eránt való zakatolódást, mégis kigyütt ránk a végrehajtás. Azeránt esedezőnk tehát kegyes szüne előtt, méltóztasson megparancsonyi az eksz-lekszet, a kölöseséget pedig viselle az, aki megsértette a törvényt.«

— — — Egy szeladont perbe vont egy szemrevaló leányzó. Valami kis sérelem esett rajta. A legény házassági ígéreteinek eredménye már fél esztendő. A legény megfélekedzett az ígéreteiről és nem akarta ismerni a kisdedet, sem apai kötelességeit.

Biró elé kerültek.

A fiut azonban hiába faggatták, letagadta az ismeretséget. A leány sirdogálva vallotta gyermeke atyjának az alperest.

— Kérem a tekintetes urat, — védekezett az alperes — háromszor is megesküszök, hogy a politikus üdöben nem ismertem ezt a leányt.

— Ne politizáljunk atyánkfia, hanem fizet kend havonként 10 koronát.

— De kérem, a politikus üdöben . . .

— Elmehetnek.

A folyosón nagyot bökött a homlokára a legény. — Az istennyila üssön az urakba. Tudom már, mér vesztettem el a pórt. Nem politikus idő az, hanem kritikus . . . Elhibáztam a szót.

— — — Az ügyvédnél járt urambátyám, aki a »Magyarországon« kívül mást nem olvas.

— Oesémuram, már megint bajom van az erdő miatt. Mi az ördögöt csináljak? Adjon nekem egy kis obstrukciót . . .

— Tessék a vitarendező bizottsághoz fordulni.

— Hová a ménkübe forduljak?

— Én tudniillik csak instrukcióval szolgálhatok. Az obstrukciót csak a fővárosi prókátorok árulják.

— Ejnye de szörszálhasogató az ur.

— — — Khon ur hirskontrát adott a terekasszának.

A hirskontra nagy ur. A Kossuth kontra csak ellenzéki körökben járja. Schwarz tehát nem tudott egyebet mondani, mint Tisza kontrát. Khon nem engedett.

— A Tisza kontrát meg . . . meg . . . meg-obstruálom.

A gibic beleszólt a dologba.

— Leszerelni . . . leszerelni . . . Ez nem megy.

A hirskontránál vége van. Azon tul nincs több.

— Addig kontrázok, amíg nekem tetszik.

— Leszerelni . . . Ez nem megy.

— De mit obstruálsz te? Én kontráztam,

kontrázni pedig lehet. De obstruálni . . .

— Vond vissza a kontrát.

— Jó. De nem obstruálsz tovább.

— Helyes.

A gibic. (Kikapja Schwarz kezéből a kártyát.) Menjünk tovább. Egyik se ir semmit.

A két játékos közös erővel kilökte a kávéház-ból a gibicet!

Soproni kereskedelmi és iparkamara köréből.

A zalaegerszegi kir. törvényszék elnöke árlejtést boesátott ki az alsólendvai kir. járásbírórság fölszerelésére, a régi szerelvények kijavítása s egyéb munkálatok végzésére összesen 3000 korona költségelirányzattal.

Az ajánlatok benyújthatók az összes munkákra, vagy külön külön a) az új szerelvényekre, b) a régi butorok kijavítására és átfestésére, c) az átköltözködéssel egybekötött munkákra.

A munkálatok részletes költségvetése és a föltételek a zalaegerszegi kir. törvényszék irodai igazgatójánál megtekinthetők. Az ajánlatok benyújtási határideje folyó évi április hó 8-ának d. e. 11 órája.

Sopron. 1904. évi március hó 8-án.

A kerületi kereskedelmi- és iparkamara.

Hirek.

Közgyűlés. A Zalamegyei Gazdasági Egyesület f. évi március hó 30-án d. e. 10¹/₂ órakor Zalaegerszegen saját helyiségében rendes közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: Elnök lemondása; elnök választása; a számvizsgáló bizottság jelentése; elnöki jelentés az egyesület 1903 évi működéséről; határozat hozatal a biztosítási képviselőlet ügyében; az O. M. G. E. átiratának tárgyalása az Ausztria és Magyarország közötti cukorforgalom szabályozásának ügyében a pénzügyminiszter által a képviselőházhoz beadott törvényjavaslatra nézve; folyó ügyek tárgyalása. — A közgyűlést megelőzőleg ugyanez nap d. e. 9¹/₂ órakor az igazgató választmány, úgy is mint a vármegyei központi mezőgazdasági bizottság, ülést tart.

Részvényilváníttás. A közigazgatási bizottság f. hó 6-án tartott üléséből Hertelendy Ferenc elnök főispán indítványára Deák Mihály közigazgatási bizottsági taghoz, felejtethetlen eméki nevének gyászos elhunyt alkalmából, a bizottság jelen volt tagjainak aláírásával ellátva a következő részvét sorokat intézte: „A mérhetetlen veszteség alkalmából, mely téged és kedves családodat ért, fogadd legbensőbb részvétünk kifejezését. Igaz lélekkel osztozunk mély gyászodban s kérjük a jó Istent, adjon szivednek erőt és vigaszt a fájdalom nehéz megpróbáltatásában.

Miniszteri elismerés. A m. kir. pénzügyminiszter a csáktotnyai m. kir. adóhivatal tisztikarának az illeték kezelés mintaszerűsége és annak összes ágain végigvonuló tisztaság, pontosság, valamint a törvények és rendeletek szigorú betartása miatt teljes elismerését és megalégedését nyilvánította.

Temetés. Mult számunkban hirt adtunk Deák Mihályné Königmájer Vilma urasszony váratlan elhunytáról. Az a tisztelet és szeretet, amely az áldott, jólelkű urnót körülvette, imponans részvétben nyilvánult meg. A mélyen sujtott család tagjai mérhetetlen fájdalommal álltak körül a ravatalt; az ismerősök, rokonok, tisztviselők, barátok serege pedig sietett enyhíteni a fájdalmat a mélyen érzett részvét jeleivel. Koszorúkkal borították el a koporsót, amely egy páratlan jó anyát, szerető szívet, nagy lélekkel megáldott asszonyt fogadott magába. Szívükből fakadó könyvek öntözték a koszorúk virágait s megáldott emlékezzel tért meg az alkotóhoz, mert élete szeretet volt s ennek verőfényét nem zárta el senkitől. Akit a szegények is megsirtnak, annak gazdag volt a lelke s akit mindenki áldva emleget, annak áldás volt az élete. — Hétfőn délután temették el. Koporsója fölött száz és száz szempár

könyezett. Hosszu kocsisor kísérte utolsó útjára a neszeleji temetőbe, ahová még sokáig jár sirni a fájdalom. — Adjon az Isten vigaszt a szomorú szíveknek.

Berendelés. A győri kir. ítélőtábla elnöke dr. Erek István sümegi kir. járásbírói aljegyzőt a győri kir. ítélőtáblához tanácsjegyzővé rendelte be.

Áthelyezés a déli vasutnál. A déli vasut igazgatósága Schilám János déli vasuti fűtőházi főnököt Székesfehérvárról hasonló minőségben Nagykánizsára helyezte át.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Lángh Lajos zalaegerszegi pénzügyi számvizsgálót a zalaegerszegi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez pénzügyi számtanácsossá nevezte ki. — A nagykánizsai királyi törvényszék elnöke Kovács Kálmán letenyi kir. járásbírói napidíjas hivatalozgát ugyanoda III. osztályú hivatalozgárává nevezte ki.

Anyakönyvezető kinevezése. m. kir. belügyminiszter Ellmann Béla andráshidai segédjegyzőt az andráshidai anyakönyvi kerületbe anyakönyvi helyettesé nevezte ki.

Segédjegyzőkké választották Bánokszentgyörgyön Zsiga Gyula, Felsőszemenyén Lencz Béla és Kerkasztmiklóson Stand János okleveles jegyzők.

Új körjegyzőség. Gutorföldön mozgalom indult meg, hogy a község körjegyzőséget kapjon. Csatlakozónak hozzá Szentpéterföld, Náprátfá, és Csertalagos, amelyek most a tárnoki körjegyzőséghez tartoznak. Ezek a községek a körjegyzői székhelytől távol fekszenek s a közlekedés az utak rosszasága miatt nehéz. A tárnoki körjegyzőség egyébként is egyike a legterheesebbnek s kétségtelenül jogosult az a törekvés, hogy az ketté választassék. A múlt héten küldöttség járt Zalavármegye alispánjánál, hogy az új körjegyzőség szervezését kérelmezze. Zalatárnokban aljegyzői állás rendszeresítése határozottat el; az érdekeltek azonban azt kérték, hogy az aljegyzői állás rendszeresítése helyett Gutorföld székhellyel az említett négy községből új körjegyzőség alakíttassék.

Március 15-ének ünneplése. A főgimnázium önképző köre március 15-én ünnepélyt rendez, melynek műsora a következő: „Hymnus“ éneklés az ifjuság énekara. „Megnyitó beszéd“ tartja Schuster Oszkár főgimn. tanár. „Petőfi: 1848. március 15-én“ szavalja Pomper Ferenc VI. o. t. „Hunyadi János magyar mars“ éneklés az ifjuság énekara. „Március idusát“ szavalja Klossovszky Ernő VIII. o. t. Szabadságharcaink és a tanuló ifjuság. Felolvasás, tartja Kiss Elemér VIII. o. t. és Nagy Beresényi Miklós, „Csinom Palkó“ és más magyar dalok, előadja az ifjuság zenekara. Tóth Kálmán: „Előre“ szavalja Rechnitz György VI. o. t. „Rákóczi indul“ éneklés az ifjuság énekara. Az ünnepély pont 11 órakor kezdődik. — A zalaegerszegi felsőkereskedelmi iskola ifjusága március 15-ét a vármegyeház nagytermében üli meg 15-én d. u. 3 órakor. — A zalaegerszegi kereskedő ifjak önképzőköre március idusát a Kummer-féle kávéház emeletén levő saját helyiségében ünnepli.

Eljegyzés. Guttman Jénó Nován eljegyezte Lichter Janka kisasszony Veszprémből.

A zalaegerszegi iparos ifjak önképző egylete f. hó 6-án tartotta évi rendes közgyűlését az ipartestületi székház nagytermében Papp Alajos egyetemi elnök elnöklésével, aki üdvözlővén a szép számmal megjelent egyesületi tagokat, a gyűlést megnyitja s beszámol az egyetemi év fontosabb eseményeiről. Ezt követte a titkári jelentés az egyesület kebelében a múlt 1903 évben előfordult eseményekről, valamint a tagok létszámáról. Majd felolvasták a pénztárosi jelentést a múlt év bevételei és kiadásairól, valamint az egyetemi vagyonról, mely leltár szerint 4.228 K 10 f-t képvisel. — Az alapszabályok egyes pontjainak módosítására hat tagu bizottságot küldött ki a közgyűlés. Utolsó tárgyat a tisztújítás képezte, melynek eredménye: Papp Alajos elnök, Balaton Sándor alelnök, Lónyay József titkár, Tislér József jegyző, Jádó Károly pénztáros, Kakas Agoston ellenőr, Lendl Gyula háznagy, Pausa Kálmán könyvtáros, Németh József és Nagy Gyula zászlótartók. — Választmányi tagok: Unger Ferenc, Hollósy György, Miszory Béla, Simonffy Lajos, Háy József, Magyar József, Horváth Zsigmond, Klein Sándor, Varga János Stern Pál, Löwi Béla, Löwi Ignác, Mihály

József, Kislóth József, Dömötör János, Brenner Ferenc, Szabó Lajos; választmányi póttagok: Bozay Sándor, Neuwirth Pál, Hochberger László, Péter Antal, Farkas József, Nagy Gyula. A számvizsgáló bizottság tagjai: Lakatos István, Sente Sándor, Siposs Ernő. Végül Balaton Sándor elnöke alatt a vigalmi bizottságot Tislér József, Lónyay József, Jádó Károly, Lendl Gyula, Miszory Béla, Horváth Zsigmond, Sipos Ernő és Simonffy Lajos tagokból alakították meg.

Kisorsolt autók. A világ egyik legelső autómobil gyára »The English French Motors and Cycles Company London Harvieh«, negyven darab autómobil sorsolt ki. Zalavármegyében több ur embernek küldött a gyár teljesen díjtalanul sorsjegyeket s az értékes nyereményekből kettőt zalai urak nyertek meg. Bogay Elemér főispáni titkár egy 6800 K, Malatinszky Lajos zalaszentgróti főszolgabíró pedig egy 4000 korona értékű autómobil nyertek, amelyeket a cég a szerencsés nyertők címére vasutra adott.

Az említett gyár motoros kocsjai a legkitűnőbb angol gyártmányok. Sehol a világon nem képesek ezeket oly precizitással előállítani, mert az angol acél és gépipar versenyen felül áll.

Magyarországon ma még az autók nincsenek olyan általánosan használatban, mint a külföldön, de kétségtelen, hogy nem sokára erős versenyt csinálnak az angol telivéreknek, az orosz és amerikai trabereknek, valamint az ősi családi bárkák, a modern landauernek, eszának, szandlafernek, tarantasznek és egyéb járműveknek. Az autómobil a legkényelmesebb és leggyorsabb közlekedési eszköz s emellett takarékosabb szempontból is előnyösebb, mint a parádés fogat. Szerényen meghuzza magát a kocsi sarkában; nem kell féltetni, hogy az állásban megromlik, mint a paripák lába; nem fogyasztja a drága szénát, megelégszik egy kis benzinnel. Kezelése sem nehéz dolog s egy értelmesebb urodalmi cselédet is hamarosan be lehet tanítani a kormányzására, tisztogatására. Nem csak sport szempontból, hanem gazdasági tekintetben is nagy jelentőségük és fontosságuk van a motoros kocsiaknak s bizony nemsokára százával fog szaladni a töf-töf az országutakon is, nem csak a nagy városokban.

Néhány évtized alatt nagyot fordult a világ. Mikor apáink a vármegyegyűlésre készültek, a kocsi három nappal előbb vizipuskával fecskendezte a szíjrugókra függő batárt, seprópálkával döngölte a táltosok inypókos lábait; felkötözt a koci hátuljára egy rengeteg csomag szénát, egy zsák zabot; a kocsiládába beletett nyolc darab patkót, négy kötőféket, tartalék istrángot, kocsikenőt; a gazda tiszzer is végignézte, nem hiányzik-e valami, azután Isten segítségül hívása mellett nekivágott a rettenetes utnak. És hatvanhetven kilométer távolságot megjárta két nap alatt. Később kőutakat, vasutakat építettek s mikor a négy jó ló három perces tempóban tett meg 15—20 kilométert, vagy a vicinális vasut sebességével haladhatott az ember, azt hittük, hogy ennél nagyobb kényelemmel nem is utazhatunk. De ime feltalálták az autómobil, amely ló nélkül, füst nélkül, gőz nélkül úgy fut, hogy lefűzi a gyorsvonatot. Ötven-hatvan kilométer csak akkora távolság, mint mikor 30 esztendővel ezelőtt egy kis beszélgetésre rándult át asszonyonénak a szomszéd faluba.

Zalavármegye kitűnő utjai feltétlenül alkalmasak az autómobilal való közlekedésre, mert a jármű használatát a legrosszabb időjárás sem akadályozhatja. Az angol gyár tehát egészen jól számított, ha olyan helyen igyekszik egyébként elismert kitűnő gyártmányait bemutatni, ahol azok előnyösen használhatók. Eltekintve az angol motoros kocsi kitűnő voltától, a »The English French Motors and Cycles Company« gyártmányai azért is kelendőbbek lesznek, mert ezeket erő kocsikat sorsol ki és küldöz szét Magyarországon is, hogy közvetlen tapasztalatból láthassa mindenkia magától szaladó kocsit, a jövő első járművét.

Sorozás. A kormány legutóbb úgy intézkedett, hogy a sorozás március 21-én veszi kezdetét. A politikai helyzet azonban legutóbb úgy alakult, hogy nem sok kilátás lehetett a határidő betartására s a szegény póttartalékosok kétségbeesetten néztek a jövőbe, mert az ő szabadulásuk órája attól függ, mikor vonulhatnak be az ujoncok. A várva várt fordulat végre bekövetkezett. Az obstrukció megszűnt, az 1903. évi ujonc jutalékot gyorsan megszavazta az

országgyűlés; a terminus betartható és március 21-én elkezdődhetik a sorozás. Az előmunkálatok készen vannak, az ujoncoknak az egyes csapatok, illetve fegyvernemek szerint való beosztása pedig folyamatban van, a legények elejét tehát egy-két hét alatt besorozzák. Az ujoncok május 9-én fognak bevonulni s ugyanakkor szabadulnak a régi katonák, illetve póttartalékosok is. Bizony ideje volt. Az ujoncok zaisi tervezet Zalavármegye területére a következőleg állapítottat meg: 1. Keszthelyen március 21, 22, 23 (polgári elnök Dezsényi Árpád); 2. Tapolcán március, 26, 28, 29, 30 és április 6 (polgári elnök báró Puteány Géza); 3. Sümegen április 8, 9, 12 (polgári elnök Gyömörey János); 4. Zalaszentgróton április 14, 15 (polgári elnök gróf Batthyány Pál); 5. Zalaegerszegen a járásból április 18, 19, 20, 21, a városból 22 (polg. elnök Csertán Károly alispán); 6. Paesán április 25, 26, 27 (polg. elnök Szentmihályi Dezső); 7. Nagykánizsán — a városból — április 29, 30 (polg. elnök Csertán Károly alispán), a járásból március 21, 22, 23, 24 (polg. elnök Hertelendy Béla); 8. Letenyén március 26, 28, 29 (polg. elnök dr. Tuboly Gyula); 9. Perlakon április 6, 7, 8, 9, 12 (polg. elnök dr. Tuboly Gyula); 10. Csáktornyan április 14, 15, 16, 18, 19 (polg. elnök Tóth István); 11. Alsólendván április 21, 22, 23, 25, 26 (polg. elnök Hajós Mihály); 12. Nován április 28, 29 (polg. elnök Csertán Károly alispán). — Az állításkötelesek száma a keszthelyi járásban, 537, a tapolcaiban 1036, a sümegiben 691, a zalaszentgrótonban 424, a zalaegerszegi járásban 706, Zalaegerszeg városban 172, a paesai járásban 602, Nagykánizsa városban 337, a nagykánizsai járásban 824, a letenyében 615, a perlakiban 931, a csáktornyaiiban 992, az alsólendvaiban 1088, a novaiban 410; összesen az egész vármegye területéről 9565.

Vizsgálatok. A zalaegerszegi m. kir. állami gazdasági ismétlő iskolában a közismereti tantárgyakból a vizsgálatok f. évi március hó 20-án d. e. 8 órától kezdve az I. III. fiu és III. leányosztályban. d. u. 2 órától kezdve az I. II. leány és II. fuosztályban a központi állami elemi iskola épületében tartatnak. Kéretnek a t. e. szülők és az érdeklődő tanügybarátok, hogy e vizsgálatokon minél nagyobb számban megjelenjenek. Zalaegerszeg, 1004 március 12-én. Az igazgatóság.

A nagykánizsai izr. jótékony nőegylet Vidor Samuné örökös elnök elnöke alatt tartotta évi rendes közgyűlését, amelyen Révész Lajos titkár beszámolt az egyetemi múlt évi működéséről. A jelentés szerint az egyetemi 1903. évben 6.524 K 62 f-t fordított jótékony és közhasznú célra; bevételei voltak 1.639 K 50 f tagsági díjakból, 1.961 K 46 f vigalmakból, 1.343 K kamatokból, 290 K koszorútpótló adományokból; az egyetemi vagyona 36 293 K 92 f. A két év óta életbe léptetett zsurok eddig 4.003 K 30 f eredményeztek az egyesületi árva alap javára. A titkári jelentés után a számvizsgáló bizottság tett jelentést a számadások vizsgálatáról. A közgyűlés Vidor Samuné elnöknek és Sommer Sándorné pénztárosnak köszönetét fejezte ki. A közgyűlés utolsó tárgyat a választás képezte; a kilépő tiztagot újból megválasztották.

A városi tisztviselők nyugdíja. Zalaegerszeg városnak régi terve, hogy tisztviselői részére nyugdíjalapot teremtsen. A pénzügyi helyzet azonban nem engedte, hogy a szép terv valóra váljon. Az egyik utóbbi képviselőtestületi ülésen a polgármestert meginterpellálták a nyugdíj kérdésben s bizottságot küldtek ki a tervezet elkészítése végett. A bizottság tárgyalásait meg is kezdte s ugyanazon elveket vette irányadóul, amelyek az állami és vármegyei tisztviselők nyugdíjszabályzataiban elfogadják. A készletek még nincsenek megállapítva. A kérdés nehézségét természetesen a pénzügyi rész képezi, mert alig van olyan alap, amely a nyugdíj alapnak legalább kezdetét képezhetné. Egy kis jóakarattal azonban ezen is lehet segíteni. — Az ügy részleteire alkalomadtán még visszatérünk.

Vizszabályozás. A sümegi járásban levő Marczal ér tisztogatása tárgyában az alispáni rendelet alapján megindított mozgalom annyira haladt, hogy az érdekeltségi tárgyalást Karácsony Kálmán járási szolgabírónak és a szombathelyi kulturmérnöki hivatal kiküldöttjének közbejöttével már megtartották. A műszaki tervek szerint a tisztogatást hét és fél kilométer hosszúságban

teljesítik. Az érdekeltségi körbe tartoznak Mihályfa, Óhid, Nagy és Kisgöbő, Döbröce és Dabronc. A tisztogatásnál mintegy 500 hold föld lesz termővé, amely mintegy 400 érdekeltségi tag tulajdona. Az előirányzott költség 8000 K.

Szőlészeti előadás. Február 11-ike óta a földmívelésügyi Ministerium beleegyezésével Ulicsni Károly állami szőlészeti felügyelő, és Szenthe Dezső gazdasági szaktanár Csáktornyaóri heti előadásokat tartanak Kerkaszentmiklóson, ahol valamint a vidéken a nép újszólván teljesen a bor termelésre van utalva. Terjedelmes szőlőhegyei nek nagy része a philoxerától elpusztítva kopáran áll; igazi örömmel és köszönettel kellene minden szőlősgazdának fogadni Ulicsni felügyelőnek a szőlőhegyek felújítására vonatkozó, mély szakértelemre valló népszerű előadásait, sajnos azonban nincsen meg a gazdáknak a kellő érdeklődés, mert még mindig sokan vannak kik azt hiszik, hogy a baj magától is emulik. Dicseretet érdemel Szenthe tanár a földmívelés egyéb ágaira, úgy mint az okszerű trágya gyűjtés, szántások, vetőmagvak megválasztása stb. re vonatkozó előadása. Idővel meg is térül annak haszna, bár a gazdaközönség nagyrésztben azt hiszi, hogy születésénél fogva a legjobb gazda, Máté Ferenc házi ipar oktató pedig a háziipar minden ágát, mint pl. vessző, gyékény, szalma és círok kötést tanítja naponként a tanfolyamra felvett 20 tanulóknak. Ez utóbbi tanfolyam záróvizsgája e hó 17-én lesz, mely után a készített tárgyak eladásra kerülnek némi kárpótlásul az állami költségek fedezésére. Legszorgalmasabbak a helybeli urleányok kik a szakitanító vezetése mellett önkéntes tanfolyamot vezetnek s egymással versenyezve naponként a legszebb dísz tárgyakat készítik.

A zalaegerszegi irodalmi és művészeti kör már megkezdte működését; belefogott a dalárda és zenekar szervezésébe. A dalárdának, amelyet Kauffmann Mátyás megyei aljegyző vezet, 60 nő és férfi tagja van; a zenekarban pedig 24 zenész vesz részt és Sándor Zsigmond kir. mérnök, a jeles hegedűs vezetése alatt áll. A kör ideiglenes helyisége a főgimnázium ifjúsági könyvtára. A tagok száma 230. Új tagok Puskás Kálmán kir. mérnöknel, mint a kör titkárnál jelentkezhetnek. A tagdíj évenként 4 K.

Fel Canadába. A hajózási társaságok ügynökei szorgalmasan működnek s csalják a népet Amerikába. Az Egyesült Államok már védekeznek a beköltözés ellen, mert a munkások versenye ott is kezd tultengésbe menni, Canada azonban még mindig szívesen látja a bevándorlókat. Roppant mezői gyéren vannak benépesítve, a kivándorlást igyekeznek tehát Canada felé terelni. Zárt levelekben küldözgetik a kivándorlásra esélytő prospektusokat, amelyekből Zalaegerszegre is több példány jutott. Ezekben elmondja az ügynökség, hogy Manitobában minden települő 160 hold földet kap ingyen, amely termékeny és könnyen művelhető. De azt elhalgatja, hogy az éghajlat a közép európai emberre gyilkos. Nyáron rekkenő forróság, télen dermesztő hideg uralkodik. Elhalgatja azt is, hogy a telepes teljesen magára van utalva s a 160 hold földet művelheti egy maga, ha bir vele. A legközelebbi falu is mértföldekre fekszik s emberfeletti munkával képes csak meghódítani, művelés alá venni az ingyen földet. Bizony jobb itthon szellőre lenni, mint Canadában telepesnek. Biztatja is a felhívás a kivándorlókat, hogy ruháikat itthon ne feledjék, mert az Canadában méreg drága. Különösen nőket szeretnének kivándorlásra esélytani az ügynökök. Ezeket azonban gyakran nem viszik Amerikáig, hanem csak le a Balkánra és Kis-Ázsiába. Egyik szegényfoltja a magyar nemzetnek a hungara néven ismert nőszemély. Nehogy szaporítsa ezek számát Zalavármegyének egyetlen szülőtte is.

Felvétel a katonai iskolába. A m. kir. honvédelmi miniszter az 1904/905. tanévre a katonai reáliskolákba s a két katonai akadémiába kiírta a pályázatot. Az összes (fizetéses, egész és féldíjmentes) betöltendő helyek száma 420. A katonai alreáliskolák első osztályába 210, a második, harmadik és negyedik osztályokba összesen 65, a bécsujhelyi és bécsi akadémiákba 100 növendéket vesznek fel. A közelebbi feltételek a m. kir. honvédelmi miniszter 17901/904. szám rendeletéből s a Rendeleti Közlöny 1900. évi folyamának 6-ik számából tudhatók meg. — Ránk magyarokra nézve különösen fontos, hogy a miniszter a pályázati hirdetményben külön hang-

sulyozza, miszerint a tannyelv a Magyarország területén fekvő összes katonai iskolákban már ezen tanévben magyar és német lesz, tehát a magyar ifjak előmenetelét nyelvi nehézségek nem fogják akadályozni.

Agyonrugta a lova. F. hó 9-én a miháldi határban levő Örömhegyen Jakabi György zalaszentjakabi földművest lova halántékon rugta rövid szenvedés után meghalt.

Nagy tűz. Csütörtökön este 6 és 7 óra között Kőnigmájer János neszelei földbirtokos majorjában egy eselédház kigyulladt. Az idő száraz volt, szél is fújt, tehát hamarosan lángban állott az egész tető, a láng a szomszédos gazdasági épületekre is áterjedt. Rövid negyedóra alatt tüztengerben állott az egész major. A eselédház s a szomszédos községek lakossága gyorsan oltáshoz fogott; majd a helyszínére értek a zalaegerszegi tűzoltók is, akik megfeszített munkával igyekeztek a tüzet lokalizálni. Leégett a eselédház, takarmánypajta, istálló, több melléképület. A pajta tömve volt takarmánnyal, amely legnagyobb részben a lángok martaléka lett. Az akolban elpusztult néhány darab bárány is. A kár meghaladja a 6000 K-t. A tűz keletkezésének oka ismeretlen. Valószínű, hogy gyermekek játéka okozta a veszedelmet, mert a eselédház nem volt otthon, hanem a mezőn foglalatokodott. Kőnigmájer János nem volt itthon s a eselédház kétségbeesését fokozta az uraság távolléte. Nem saját veszteségük, hanem jó kenyéradójuk megszomorítása felett siránkoztak.

Kutba ölte magát. Csoma Ferenc paesai földműves legény f. hó 5-én eltávozott hazulról s Thassy Imre felsőrajki földbirtokosnak Gurdon nevű tanyáján levő kutba ölte magát. Mire a kutból kihúzták, már meghalt. Végzetes tettének oka ismeretlen.

Öngyilkos pénzügyőr. Saláta Sándor 27 éves keszthelyi illetőségű nagykanizsai pénzügyőri vizgató betegsége miatt elkeseredésében f. hó 8-án hajnalban szolgálati fegyverével halántékon lötte magát, azonnal meghalt.

Gazdák, ha nagy terméshez akarnak jutni, Mauthner-féle magvakat vessenek. Idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, *Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedése Budapest, Rottenbiller-utca 33.*, mindenkinek ingyen megküldi. A kitünően tisztított, legnagyobb csiraképességgel bíró fajtisza magvak árai alacsonyok. Különösen felemlítendő az impregnált takarmányrépamagvak és a legnemesebb gabnafélék dús választéka.

Gyufaoldatot ivott. Németh Károlyné nagykanizsai lakos öngyilkossági szándékából gyufaoldatot ivott. A városi kórházba szállították, ahol meg is halt. Családi viszály volt oka végzetes tettének.

A tanítók és az új választási törvény. A m. kir. központi statisztikai hivatalnak az országgyűlés elé terjesztett 1904 évi munkaterve alapján a folyó évi március 15 és 31-ike közötti időszakban az országgyűlési képviselőválasztási jog új törvényes szabályozását célzó országos statisztikai adatgyűjtés fogantatottatik, amely munkálatban a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelete alapján az összeírásnál a kis és nagy-községekben nyilvános vagy nyilvánossági joggal felruházott iskolákban tényleg alkalmazásban levő elemi iskolás férfi tanítók, az illetékes községek elöljáróságának hozzájuk intézett felhívására, mint összeíró biztosok tartoznak részt venni, mely célból mindazon iskolákban illetőleg osztályokban, melyeknek tanítói a szóbanfoglalt összeírásban részt fognak venni, a tanítás három összeírási napon szünetelni fog.

Duhajkodás. Többen iddógáltak a mult napok egyikén egy helybeli kocsimában. Folyt a beszélgetés arról-arról, politikáról, asszonyokról s más egyébről. E közben felmasiroztatták a jóféle mureival telt karsu üvegeket, miknek kiürítése körül nagy buzgóságot fejtettek ki a társaság tagjai. Természetes hogy csakhamar olyan állapot következett, hogy mindegyik egy hadvezérnek, egy lángelmének képzelte magát, az is csak természetes, hogy hajbakaptak s olyan duhajkodást vittek véghez, a minőt a különben esendhez szokott falak rég hallottak. A vendéglős alkalmazottai hamarjában kerítették egy rendőrt, a ki a társaságot szétválasztotta, a mivel aztán meg is szűnt a háborúság.

Új hitelszövetkezet alakult Vörs községben 245 üzletrésszel, amely működését a szomszédos

Balatonszentgyörgy, Hollak és Tikos községekre is kiterjeszti. A megalakított igazgatóság elnöke Németh János plebános lett, helyettes elnöke Börzsönyi Gyula főerdész. A szövetkezet április 4-én kezdi meg a működését.

A zalaegerszegi első Kossuth Lajos asztaltársaság március hó 6-án tartott ülésén elhatározta, hogy a husvéti ünnepek alkalmával tiz helybeli szegénysorsú gyermekeket lábbelivel lát el. — Az asztaltársaság összejöveleit a jövőben Pál József vendéglőjében tartja minden vasárnap. Az összejöveleteken vendégeket szívesen látnak.

Sok a csavargó. Hihetetlenül sok a csavargó mesterlegény városzerte. Mivel a rendőrség a főbb vonalakon őrséget tart, a keresztül vonuló csavargók a félreeső utcákat lepik el olyan tömegesen, hogy már türethetetlen. Minden házhoz bemennek koldulni s a hol nem kapnak annyit, amennyit akarnak, követelőz, durvák, sőt nem ritkán erőszakoskodásra is vetemednek. A rendőrségnek nem csak a főbb utcákon, hanem azokon is portyázni kellene, a melyek a központtól távolabb esnek s ily módon a lakosságot a csavargók inváziójától megóvhatná. Hiszen az ott lakók is ép úgy adóznak, mint a főbb vonalak lakosai.

Megszűnt a sertéscsorda. Városunk képviselő testülete tudvalegőleg elhatározta, hogy miután a legelő állomány elégtelen, a sertéscsordát megszünteti. Ezen határozat ellen többen fellebbezésel éltek; a vármegye törvényhatósága a fellebbezés elutasítása mellett a képviselő testület határozatát jóváhagyta. A konda tehát most már csak az emlékek közé fog tartozni.

Egészséges gyomorhoz mindenekelőtt rendes erőteljes emésztés szükséges. Sajnos épen ez irányban azonban sokszor vétkeltünk és így támad: gyomorrontás, étvágytalanság, székrekedés, álmatlanság, főfájás, kólika, vérszegénység, stb. Ne mulassza el tehát senki jó és hathatós óvszert használni, mely úgy a gyomrot, mint az egész emberi szervezetet erősíti, gyógyítja és jó egészségben tartja. Ilyen szer egyedül csak a valódi „Bradi-féle Máriacelli gyomorseppék“ évtizedek óta kipróbált, zamatos ízű, biztos hatású házi gyógyszer az összes gyomorbetegségeknek. Úvegeje 80 fillér a gyógyszerárakban. Utánzatoktól óvakodjunk.

Torok és gégefőbántalmak a mostani változó időjárás mellett nagyobb mértékben lépnek fel úgy, hogy oélszerű egy ideig azok ellenében a már néhány év óta kipróbált és hasznosnak bizonyult szert használni, amit sok orvos célirányosan alkalmaz s ez a Rohiteh—Sauerbrunn *Styria forrás vize*. A fent említett bajok ellen hasonlóan a seltersvízhez tejjel vegyítve használják italul és emellett gargarizálólul. Mind a két esetben a víznek nem szabad hidegnek lenni, hanem meg kell melegíteni. A rohítsi Styria forrás vize kapható a legtöbb ásványvíz kereskedésben, gyógyszerárakban és drogueriában.

Vásár. Az ez idei virágvásár folyó hó 21 vagyis a jövő hét hétfőjére esik. — Ezen alkalommal megemlítettük, hogy az állatok felhajtása korlátoknak alávetve nincsen, mert a zárlat megszűnt.

A gyermekek idegessége. Általános tapasztalatok mind inkább azt bizonyítják, hogy korunk csapása, az idegesség, nem ritkán már a gyermekekben veszi kezdetét. Ennek oka leginkább abban rejlik, hogy a gyermekeknek megmondatlanul alkohol tartalmú és izgató italokat nyujtunk, mint bor, sör, és kávé. Csak nem régen ismételt hangszulozta egy híres tudós, hogy ilynemű italokat 14 éven aluli gyermekeknek egyáltalán nem szabadna adni. A babkává helyébe a Kathreiner-féle Kneipp maláta kávé vált be legjobban. A gyermekek erőteljes egészsége és virágzó kinézése megérdemli azt a kis fáradságot, hogy részükre a kávé külön elkészítsük.

Takonykóros ló. Brna János olakülvárosi lakosnak egyik lován takonykór állapotúvá vált meg, a hatóság annak kiirtását rendelte el. Brna udvarán a szükséges óvintézkedések megtették.

Mult hetivásár. A mult hetivásárra felhajtottak 150 db. szarvasmarhát, mik közül 64 darabot adtak el. Sertésekből felhajtottak 466 darabot, eladtak belőlük 390 darabot.

Országos vásár áthelyezése. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy *Zalaszentgróton*

a március hó 12-re eső országos vásár az idén kivételesen március hó 14-én tartassék meg.

Öngyilkosság. Borzasztó módon vetett véget életének Csáktornyan Gervai Béla 21 éves takarékpénztári tisztviselő, Gerstlauer Béla csáktornyai déli vasuti állomásfőnöknek fia. Ugyanis a Csáktornyáról délután 4 órakor Budapest felé induló gyorsvonat mikor a község erdeje mellett levő 41-ik számú őrház felé közeledett, attól mintegy kétszáz lépésnyire a vasuti töltés mellett levő eleven sövény közül egy uriasan öltözött fiatal férfi ugrott elő és magát a teljes gyorsasággal haladó gyorsvonat elé dobta, amely azonnal összeroncsolta a szerencsétlen embert, kinek egyes testrészeit magával hurcolta az őrházig, míg az őrvészjelzésére a vonat meg állni. A teljesen összeroncsolt egyénről csak a vizsgálat tudta megállapítani kilétét. — A szerencsétlen fiatal ember az öngyilkosságot elmezavarban követte el. Csáktornyan általános a részvét a veszteségtől mélyen sujtott szülők irányában.

Talált tárgy. Tegnap vagyis e hó 11-én megtartott héti vásár alkalmával egy gazdátlan sertés találtatott, a melyet igazolt tulajdonosa a rendőrségnél átvehet.

Allategyészügyi kimutatás. A földművelésügyi m. kir. miniszterhez beérkezett hivatalos adatok szerint vármegyénk területén f. hó 6-án egy községben lépfene, 4 községben ragadós száj- és körömfájás, 2 községben ivarszervi hólyagos kiütés, egy községben rühkór, egy községben sertésorbán és 23 községben sertésvész volt.

A Magyar Könyvtár e havi sorozata nagyérdékű utirajzokat nyújt Tóth Rezsőtől, aki felhasználva az „Adria“ északafrikai járatainak kényelmes alkalmatosságát, bejárta e vidéket és most eleven színekkel festi az ottani partilakosok tarka és mozgalmas életét. „Északafrikai kikötők“ című kis munkáját haszonnal és gyönyörűséggel fogja olvasni mindenki. — A régi magyar irodalom köréből most Gyöngyösi István van soron, akinek epikus művei közül dr. Koltai Virgil a „Porából megéledett Phönix“-et rendezte sajtó alá és látta el jó bevezetéssel és jegyzetekkel. A külföldi szépirodalom kiválóbb munkáinak sorozata is folytatódik a „Magyar Könyvtár“ban; ezuttal az olasz színműköltészet egy európai hirre vergődött remeke jelenik meg benne, Bracco „Hűtlen“-je, mely egyike a modern dráma legszellemesebb és legmulattatóbb termékeinek. A „Magyar Könyvtár“ e füzetekkel már 372 ik számig nőtt; egy-egy szám ára csak 30 fillér. Teljes jegyzéket szívesen küld a kiadóhivatal Lampel R. (Wodianer F. és fiai) es. és kir. udvari könyvkereskedés, Budapest, Andrásy-út 21.

Kakas Márton. Vidám képek, kacagtató ötletek mosolyognak felénk a Kakas Márton legújabb számából is. A címképet, a mely mulatságos zárószámadája a delegáció bécsi munkájának, Linek Lajos rajzolta, míg az utolsó oldal színes képe, egy elfajult művészi irány elmés kigunyolása, Éder Gyulát valija mesterének. A Kakas Márton rendes rajzoló: Bér Dezső, Jeney Jenő és Ház Miklós ezen a héten is pompás képeket szolgáltatnak. Az irodalmi rész tele van aktuális apróságokkal és jobbnál jobb anekdotákkal. A Kakas Márton előfizetési ára negyedévre 3 korona. Egyes szám ára 30 fillér, kapható minden újságelárusítónál.

Közgazdaság.

Minden újságolvasó tudomással bír azokról a szomorú gazdasági és társadalmi viszonyokról, amelyek Magyarországon déli vidékén uralkodnak. Szociális forradalomnak kiáltják ki azokat a forrongásokat, amelyek itt-ott már erőszakossággá fajultak; keresik az izgatókat s rendszerint találják is egy két zavarosban halászó alakot, akikre rákenik a kezdeményezés vádját. Pedig a mozgalomnak nem ezek a rendszerint gyarló, szűk látókörű, napidíjért dolgozó állítólagos vezérek az indítói okai. Ezek már csak akkor jelennek meg a küzdő téren, amikor megérett az eszme s a nép mozgolódni kezd, mert telve van a lelke a gazdasági rend elleni keserűséggel.

Sokkal mélyebben fekvő okai vannak a társadalmi forrongásnak s a gazdasági mozgalomnak, mint az elégedetlen, a társadalommal és önmagukkal meghasonlott iparossegédek izgató

beszédei. Hiszen ezek a szocialista apostolok még csak nem is meggyőződésből eszelekesnek; roszhiszemű csaknem valamennyi. És mégis mekkora fontosságot tulajdonítanak nekik s martyrkoszort fon üres fejük köré a nép gondviselő keze.

A „Magyar védő egyesület“ a délvidéki forrongás megszüntetése tárgyában a földművelési miniszterhez memorandumot terjesztett. Az emlékirat szintén abba a hibába esik, hogy fél a szocialista agitátoroktól, akik a földművelő népet izgatják; másrésztől azonban ráüt a szegfejére s a forrongás megszüntetése végett gazdasági reformokat ajánl. Az utóbbi az igaz és egyetlen helyes út. A jómódu magyar parasztot, sőt a tisztesen fizetett gazdasági eselédet ugyan fel nem tudja izgatni a nemzetközi jelzavakat hirdető szocialista agitátor. Kiveri vasvillával a falujából az apostolt. Olyan született arisztokrata nincs a világon, mint a jómódu paraszt. Az ugyan el nem hiszi a cucilistának, hogy nála — a földesurat meg a szolgabíró kivéve — nagyobb ur is van a világon. A nyomorult tömeget már könnyű izgatni. A statárium nem sokat használ, legfeljebb arra jó, hogy az átmeneti idő nyugalma egy ideig drákói rendszabályokkal védelmezze. Gazdasági reformokkal kell utját állni a tűz terjedésének addig, amíg az osztályharc nem fajul. A földművelő nép mozgalma Magyarországon ma még csak gazdasági érdekek kielégítésére irányul; nem osztályharc, csak kenyérharc. A kenyér le is esillapítja. Az osztályharcot azonban nem szünteti meg a kenyér, annak már vér kell és rombolás.

A „Magyar védő egyesület“ memorandumából néhány érdekes részt itt közlünk. Érdeemes az olvasásra, méltó a megszívlelésre.

A M. V. E. nevében az egy évtized előtt keletkezett hódmezővásárhelyi — azután bodrogközi és szabolcsi, — most pedig a délvidéki „nemzetiségi szociális forradalom“ leküzdésére, illetve orvoslására nézve — (melyet mihamar követni fog a Bihar megyei és az alvidéki mozgalom is) van szerencsénk a következő előterjesztéssel élni:

1. Kegyeskedjék odahatni, hogy a mind inkább nagyobb arányokban kitörő szocialis — sőt anarhista forradalom vezetői s alattomos élesztői országos nyugalmának megzavarása miatt: statáris büntetés alá essenek; mert a mint látjuk, ezen törekvés az egyesek élete és a közvgyon elleni rendszeressé váló tervszerű merényleteknek sorozatává lett, — a midőn már a községi vagyon elkoboztatik, a törvényes rend pedig kihívóan lábbal tiportatik.

2. Méltóztatassék az ezen szociális sőt anarhikus forradalomnak már egy évtizedre visszanyúló okaira is tekintetet vetni, és mind azt mérlegelni, mi a nemzet és nép anyagi helyzete aláhanyatlásának megállítására megtenni elmulasztott. A társadalmi közép osztály elpusztult, a miért az eddigi patriarhális jó viszony megszünt; mely régi bizalmas viszonyt az új és paraszt között az új birtokosok ápolni nem tudták.

Nem rekriminációképen említjük, hanem csak vissza kell gondolni arra, hogy a mult kormányzati rendszerben a nép csak az adószedéskor látta a hatalom végrehajtó közegeit.

Azóta főleg Nagyméltóságod elődének — bár nehezen kivívható követelésére, számos apró és igen helyes intézkedésekkel a kormányzat a nép kereseti viszonyainak emelésére is gondot fordított; azonban egy teljesen kidolgozott, az ország közgazdasági viszonyainak megfelelő tervszerű — egy egész rendszert alkotó közgazdasági politikát — nemzeti irányban megállapítani és követni nem lehetett, mert erre pénz nem jutott. — Az évtizedek óta lábrakapott kivándorlás az égtáj minden irányában a ma kiűtött szociális forradalomnak levezető csatornája volt. Most azonban, midőn Amerika erélyes rendszabályai és a bevándorlott idegen munkások elleni munkát megvonó intézkedések általánossá lettek, a kivándorlottak tömegesen tódnak haza, — rendszeren a nyomorral küzdve. Haza érve, az évek óta tartó gazdasági pangás miatt is, az előbbeni állapotoknál is nehezebb helyzetet találnak s mert a kint megszokott munkát és keresetet nem lelik és nem kapják, kétségbesésükben az őket egyedül nyílt karokkal, sőt a szociális partkasszából még valószínűleg segítséggel és ellátó szociális táborhoz szegődnek.

Ezek az elemek, melyek Amerikában

a rablást, a gyilkosságot magukkal szemben legtöbbször büntetlenül elkövethetőnek látták, — itthon ugyanazon eszközökhöz folyamodni már jogosnak tekintik. — Ezekért óriási és fenyegető veszély — ama vad, műveletlen és tanulatlan népnek a hatósággal, az ország törvényeivel és a kormánnyal szemben való nyílt lázadása és ellenállása, midőn törvényszékeink csupán hónapok mulva indítják meg ama lázadók ellen a vizsgálatokat, s mindaddig ama fanatizált agitátorok vérszemet kapva — a társadalmi rend felbontására ezekben egyenes biztatást vélnek láthatni; vagy pedig ő szerintük: a törvényes hatalomnak félelmét, vagy késedelmét az ő merészségüknek azonnali és erélyes megbüntetésére.

A legerélyesebb hatósági eljárás tehát sürgősen foganatosítandó, úgy a közigazgatás, valamint a büntető törvényszék és az ügyészség részéről.

Nyomban azután szükséges az ezen bajokat orvosolni hivatott, a nép anyagi helyzetének javítására vezető közgazdasági teendőket is országszerte megindítani, a mi egy egészét képező országos helyes közgazdasági politika kijelölésével egyező.

Nagyméltóságod sokoldalú élettapasztalata, széles látóköre s eddigi hivatalos magas állásai minden feltétellel felruházva rendelkezésére állanak. Miniszteri székében pedig Magyarország egész közgazdasági helyzetét megismerve, a leg-helyesebbnek látszó intézkedéseket indíthatja meg. — A M. V. E. ezért — csupán egy irányban bátorodik egész bizalommal Nagyméltóságodnak figyelmét felhívni; ez olyan közgazdasági politika alapjainak lerakása, mellyel a nép és az ország kereseti viszonya emeltetvén, a nép igénye állandó kielégítést nyerhet. — Ez az ut a hazai mezőgazdaság útja! Különösen pedig szabad legyen Nagyméltóságodnak a »kender és lenter melés« végtelen nagy horderejét figyelmébe ajánlanunk, még pedig a következő okokból. Ha a lapokban közölt 1903. évi közös vámterület kül-kereskedelmi forgalmát feltüntető számadatok helyesek, akkor épen a kender és len s gyapjuban az 1899. évhez képest is igen nagy arányú behozatali emelkedést állapíthatunk meg.

A behozatal volt gyapjuban 1899-ben összesen 108.906,000 K, míg behoztak 1903-ban összesen 233.258.886 K; a kivitel volt gyapjuban 1903-ban összesen 27.755,423 K. I. gyapjuban a behozatali többlet 1903-ban összesen 205.503,460 K; II. Lenféle árukban behozatali többlet 1903-ban összesen 27.827,327 K; III. Kender árukban behozatali többlet 1903-ban összesen 7.152,900 K; IV. Juta és jutafélékben 1899-ben a behozatal összesen 16.076,000 K, míg 1903-ban a behozatal összesen 14.023,000 K; Gyapju fonál árukban 1899-ben a behozatal összesen 70.923,000 K, míg 1903-ban a behozatal volt összesen 179.865,173 K, a kivitel volt 1903-ban összesen 51.838,385 K; V. Gyapju és fonál árukban 1903-ban a behozatali többlet 128.026,788 K; VI. Selyemfélékben 1903-ban a behozatali többlet 66.469,540 K.

Ezen itten elősorolt, leginkább fonó és szövő iparunkra kiható anyagokban tehát összesen az 1900. évi behozatali többlet 449.003,287 koronát teszen; míg az egész behozatal 583.184,872 korona. Ha mostan az orsz. kp. statisztikai hivatalnak 1903. novemberi füzetében az év első 10 hónapjára szóló magyarországi behozatal nézzük, azt látjuk, hogy Ausztriából bejött: pamutárúkban 177.119,526 korona; lenárúkból 30.843,792 K; gyapjuárúkból 101.001,800 K; selyemárúkból 39.699,915 K; vagyis csupán ezen négy csoportbeli árukban összesen 10 hónap alatt: 348.665,669 korona értékű, a mi már 77.6% -ot tesz; — s ha még a ruházatot, fehérneműket 62,505 koronában hozzáadjuk, akkor a 10 hónap alatt ezek összege 411.170,150 K. Tulajdonképen tehát az egész közös vámterület ezen áru behozatala Magyarországot nyomja! — s terhünkre történik! . . .

Minthogy Magyarországnak igen elenyésző textil ipara van, így világos, hogy a közös vámterület behozatala dirigálja kender, len és egész gyapju termelését Magyarországnak! — A kender és lentermelésünkre nehezedő eme kimutatott, összesen 449.503,287 K behozatali többletre reá mutatni köteleességünk, és elégedőnek is tartjuk, hogy ezen kereskedelmi viszony tartatatlanságát beösmernjük és felüntessük.

(Folytatása következik.)

Piaci árak a legutolsó het. vásáron 50 kilogrammonként

	minőség szerint	Kor. -tól	Kor. -ig
búza		7.70	7.80
rozsa		6.—	6.20
árpa		5.60	6.—
zab		5.30	5.5
fehérbab		5.10	5.30
lóher		45.—	50.—
bükköny		5.20	5.40
burgonya		—	—
tengeri		5.50	5.80
tarkabab		—	—

Foulard selyem 60 krajeártól 3 frt 70 krig meterenként bluzoknak vagy ruháknak. Bérmentve és már megvámolva, házhoz szállítva. Gazdag mintagyűjtemény postafordultával. **Henneberg selyemgyára** Zürichben.

Nyílt-tér. *)

Idült torok- és gégefőhurutnál fényesen bevált a

Rohitsi „STYRIA“ FORRÁS

gargalizáló viznek.

*)E rovatban közzétettéért nem vállal felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.
Társzerkesztő és kiadó: Udvardy Ignác.

Meghívó.

—A szabari hitelszövetkezet—

1904. évi március hó 27-én délelőtt 11 órakor a szabari róm. kath. iskola helyiségében 1903. évi érzáró

rendes közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 27. §-a értelmében meghívattak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Zárszámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása.
2. Mérleg megállapítása.
3. Felügyelő bizottság jelentése.
4. Felügyelő bizottsági tagok választása.
5. Netáni indítványok.

Az 1902. évi december hó 31-én a tagok száma 201, üzletrészeik száma pedig 307 volt, az 1903. év folyamán belépett 22 tag 22 üzletrésszel, kilépett 8 tag 18 üzletrésszel; s így az év végén van 215 tag 311 üzletrésszel.

A felügyelő bizottság által az évi mérleg a szövetkezet helyiségében kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető.

Jelen meghívó és tárgysorozat a Zalaegerszegi kiadott „Zalamegye“ című hírlapban tétetik közzé.

Szabar, 1904. március hó 8-án.

Az igazgatóság.

HUMOR JÁNOS
ig. elnök.

Amerika.

Indulás Havreből minden szombaton. Utazási jegyek a Francia vonal útján. — Jó és gyors szállítás. Kitűnő ellátás bor- és likőrrel együtt. Bővebb tájékoztatást nyújt ingyen és bérmentesen

Francia vonal.
(Französische Linie)
Bécs, IV. Weyringergassa 8.

Aki egy csésze jó teát akar inni, kérje mindenütt a világon legfinomabb és legjobb teáját és ez az

INDRA TEA.

Kína, India és Ceylon legfinomabb teáinak keveréke. Valódi csak eredeti dobozokban kapható. Raktárak a plakátokon olvashatók.

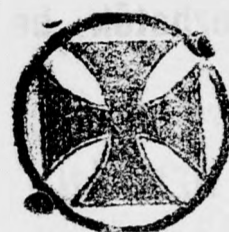
DUPLA VILLANYDELEJES

KERESZT

vagy

CSILLAG.

D. R. G. M. 88503. sz.

gyógyít és felüdt jóállás mellett: köszvény, reuma, asthma (nehéz lélegzés), álmatlanság, fülzúgás, nehéz hallás, epilepsia (eskór) idegesség, étvágytalanság, sápkór, fogfájás, migren, tehetetlenség, influenza, valamint minden idegbetegségnél. Azon beteg, aki 88503. sz. készülékem által legfeljebb 45 nap alatt meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzét. Ahol már semmi sem használt, ott kérem az én készülékemet megkísérteni; meg vagyok győződve, készülékem biztos hatásáról.

A nagy készülék ára 6 korona,
idült betegségeknek alkalmazandó.

A kis készülék ára 4 korona,
könnyebb betegségeknek alkalmazandó.

A központi elárúsítóhely szétküld utánvétellel vagy előlegea fizetéssel a bel- és külföld részére

SCHAEFFER D. SÁNDOR

Budapest, VIII. Bezerédy-utca 3. szám.

A kisbirtokosok által

sajátkezüleg, a legnagyobb gondtal, angolnyelven és rafias eljárással készített kitűnő minőségű, vagyonilag szavatolt fajtisza, I-ső rendű miniszteri szokványrendeletnek minden tekintetben megfelelő

szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas!

csemege és borfajú szőlőoltások a tapasztalatok során **fajtisztának, a legjobbnak és legmegbízhatóbbnak bizonyultak.**

Minden nagyhangon hirdető, gyárilag füllesztett, reklamizált, előhajtásos oltást messze felülmúlnak.

Chasselas, muskotály és más legkiválóbb csemege fajokból összeválogatott I-ső rendű **lugasgyűjtemény ára:** (melyeknek megerevésért és jóságáért felelősség vállalatik). 1. **Kis összeállítás 15 darab 5 korona,** 2. **nagy összeállítás 30 darab 10 korona.**

a) Borfajok:

Amerikai ripária portális alanyon oltott gyökere, fás és zöld oltványok ára tavaszi szállításra: **1000 darab 200 korona, 100 darab 22 korona, 10 darab 2 korona 50 fillér.**

b) Csemegefajok:

Árak tavaszi szállításra értendőek. **1000 darab 220—240 korona, 100 darab 25—30 korona, 10 darab 3—5 korona.**

Hazai szőlőfajok. — Filoxeramentes:

Szőlőkirály (Delaware). A kötött talajon egyedül használható olyan rendkívüli korai direct-termő, melynek 25—26%-os cukor és szokatlanul nagy szeszartalmu bora igen jó, hasonló a szomorodni másláshoz és a madeirához. Silányabb kerti vagy homoki borok feljavítására, gyengébb évbeli termések háziasítására nem lehet eléggé ajánlani. A delaware francia szigetről 17 évvel ezelőtt közvetlenül az érmellékre portált ezen peronosporának ellent álló szőlőfaj termi manapság hazánkban a legjobb és legerősebb bort, s méltán nevezhetjük **borok királyának.** A jövő

szőlészet kincse. Mindenütt megterem, úgy a homokon, mint a kötött, agyagos, meszes, köves, palás és nyirkos talajokban. Ezen beoltás nélkül termő, biztosan jól megfordított, rendkívül (tartós, szívós zöldhajtása —20° hideget is kibíró) korán érő csemegefaj, felhozott előnyeinel fogva megérdemli, hogy kertjeinkben, barázdákban, kerítések és házaik fala mellett s minden egyébre nem használható helyeken, mint **szőlőlugas tenyésztessék.**

100 darabból álló **lugasgyűjtemény** csomagolva és postára feladva csak 10 korona.

Borkirály. Mintabor 2 korona. (Delaware.)

Ripária portális telepek.

Nagy mennyiségű ripária eladás.

Tisztán kezelt valódi érmelléki fajborok palackokban úgy mint hordókban, kicsinyben és nagyban a legjutányosabban beszerezhető s kívánatra válaszbélyeg ellenében bővebb felvilágosítást, vagy 1 korona utánvétellel mellett **mintabort küld:**

Az Érmelléki Szőlészeti és Borászati szakközlöny, mint országos hirdetési kalauz.

Székelyhid (Biharmegye.)

A nagykanizsai sörgyár telepén levő

vendéglő

1904. május 1-én leendő átvételre

bérbeadó.

Bővebb felvilágosítással szolgál a nagykanizsai malátagyár és serfőződe társaság Nagykanizsa, pályaudvar.

Jegyzék

az 1904. évi tavaszi árverésen a bábolnai simmenthali szarvasmarha-tenyésztéssel eladásra kerülő tenyészbikákról.

Az árverésen, mely 1904. évi március hó 17-én délután 1 órakor a bábolnai m. kir. állami ménésbirtok központi majorjában fog megtartani, eladásra kerül a bábolnai simmenthali szarvasmarha tenyésztéssel: **21 darab** 1—2 éves, **tuberkulinra nem reagált tenyészbika.**

Az árverés napján, előzetes bejelentésre, a t. vásárló közönség rendelkezésére kocsik fognak állani a m. kir. államvasutak **ács** és a déli vasut **nagyigmándi** állomásán. A bejelentések a bábolnai m. kir. áll. ménésbirtok igazgatóságához Bábolnára (posta-, táviró- és távbeszélő-állomás) intézendők.

Árverési föltételek:

1. Az árigéret minimális tétele tiz korona.
2. A vételár után esedékes bélyegilleték vevő terhel.
3. Vevő minden tenyészállat után 4 korona darabpénzt fizet.
4. A ménésbirtok igazgatósága az eladott tenyészállatok után a vevőnek kedvezményes szállítási díjtétel alkalmazására jogosító szállítási igazolványt szolgáltat ki. Kívánatra a tenyészállat szállításához, vevő költségére, kíséret rendel.
5. A megvett állat az árverés után, a vevő veszélyere, tiz napig díjmentesen a ménésbirtokon hagyható. A tiz nap letelte után a kiszolgáltattott takarmány értékét vevő az uradalomnak megteríteni tartozik.
6. Minden megvett tenyészállatról vevő törzskönyvi kivonatot s a legutóbbi tuberkulin kezelés eredményét feltüntető kimutatást kap; ezen kimutatásból vevő meggyőződést szerezhet arról, hogy az eladásra kerülő állat gümőkórral (tuberkulózis) fertőzve nincsen. Ezért semmiféle későbbi tuberkulin reakcióért vagy gümőkóros (gyöngykór stb.) megbetegedésért a ménésbirtok igazgatósága szavatosságot egyáltalán nem vállal.

ELADÓ.

A zalaegerszeg Jánkahegy fordulaton egy kétezerkétszáznyolcvannyolc □ öl területnyi

szőlőbirtok

hajlékkal együtt szabad kézből eladó. Adósság- és tehermentes.

Megtudható a kiadóhivatalban.

**BRÁZAY FÉLE
SOSBORSZESZ**

SOSBORSZESZ

**NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA**

**HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLEKELVE VAN!**

**Köhögésben
szenvedő**

kisértse meg a köhögést csillapító és kellemes ízű

Császár Mell-bonbont.

2740 hatóságilag igazolt bizonyítvány szőlő mellett és hogy sikerrel használható köhögésnél, katarrusnál és elnyálkásodásnál. Kapható 20 és 40 filléres csomagokban Schmidt Győző zalaegerszegi cukrásznál.

Szőlőlugast ültessünk

minden ház mellé és házi kertjeinkben.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó termése ű) mert a jobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas a okat ültették, azok előven elatják hozukat az egész szőlő idején a legkínzóbb muskataly és más ödes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fa a mellett a legcsekélyebb gondossággal felnevelhető nem volna, emelkül más épületeknek, kerteknek, kertészeknek stb. a legremekebb díszre használható részekből. Ez a legháladatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismeretisére vo atkozó szíves énynyomatú katalógus bárminek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

Érdeklődj a szőlőültetvénytelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Pontos kiszolgálás.

Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöztetnek.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a tavaszi időszak közeledtére a Kossuth Lajos utcában levő „Központi áruházam“ áruraktárát nagyban kibővítettem s úgy rendezkedtem be, hogy veőim legkényesebb igényeit is képes vagyok kielégíteni.

Nagy választékot tartok mindenemű pamutárúkból, színes harisnyákból, divatos nyakkendőkből, gallérok és kézelőkéből, szép kézimunka csipkediszkekből; különféle szalagok, illatszerek, zsebkések, szemüvegek, mindennemű porcellán, lámpaáru, vasbutorok, gyermek-kocsik, kosarak, képek, tükrök stb. a legolcsóbban szerezhetők be nálam.

Kiváló tisztelettel
DEUTSCH HERMÁN
a központi áruház tulajdonosa.

Pontos kiszolgálás.

**Egy amerikai gyorsfőző
és
egy háztartási mérleg **Ingyen.****

Mesésen olcsó árak mellett küldöm szét tulhalmozott raktáramból világhírű s kiválóságukért általánosán kedvelt mexikói ezüst áruimat és pedig:

- 6 db mexikói ezüst asztali kését,
- 6 " " " evővillát,
- 6 " " " evőkanalat,
- 12 " " " kávékanalat,
- 6 " " " kiváló desszertkést,
- 6 " " " desszertvillát,
- 1 " mexikói ezüst levesmerítő kanalat,
- 1 " " " tejmerítőt,
- 2 " eleg. szalon asztali gyertyatartót.

46 darab összesen 6 forint 50 krajcár.

Minden megrendelő ezenkívül jutalomképpen egy amerikai gyorsfőzőt és egy szavatosság mellett pontosan működő 12¹/₂ kiló hordképességű háztartási mérleget kap teljesen díjtalanul. A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (belül is), melynek tartósságáért és kiváló minőségéért 25 évi jótállást vállalok. Szétküldés a pénz előleges megküldése esetén vagy utánvétellel történik az európai raktárból:

SCHOFFER D. SÁNDOR
Budapest, VIII., Bezerédi-utca 3. szám.

**Pénzt,
sok pénzt,**

haronkint 1000 koronáig kereshet mindenki tisztességesen minden szakismeret nélkül.

Küldje be címét E 473 jelleg alatt a következő címre: Annoncen-Abteilung des „Merkur“ Mannheim, Meerfeldstr.

ELADÓ SZŐLŐ.

Badacsonyan egy tiz holdas igen szép

szőlő,

a hozzá tartozó épületekkel 45.000 forintért kéz alatt eladó.

Bővebb utbaigazítás nyerhető e lap kiadóhivatalában.

ANIMENTUM CAPS. CO. P.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált hasziszor, amely már több mint 25 év óta megvizsgálható bebizonyosított alkalmasságát kiterjedt, szilárd és megállítható.

Inkább Silányabb utánzatok miatt bevezetésekor óvatossággal vegyük és csak az eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony-Pain-Expeller“ üveg-jellegével fogadjunk el. — 90 f. 1 k. 40 f. és 2 k.

Írta: a legelső győztesdíjnyertes kapható.

Források: TÖRÖK JÓZSEF Győztesdíjnyertesével Budapest.

Richter F. Ad. és társaság,
cs. és kir. udvari szállító.
Budapest.

Ezen cognacnak minden vevője fel van jogosítva arra, hogy azt eredeti csomagolásban az alább nevezett intézetben díjmentesen felülvizsgáltassa.

Ajánlva első rendű orvosi tekintélyektől.
Camis és Stock első trieszti cognac-pároló intézete Barcolában (Trieszt közelében)

ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általános osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intézetének ellenőrzése mellett (Bécs) készül.

Egy üveg ára 3 korona, fél üvegé 2 korona 60 fillér.

Kapható gyógyszerárakban és minden elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:
Sattler József, Nagykanizsán.

A cs. és kir. osztrák belügyminiszteriumtól jóváhagyott élelmezési és élvezeti cikkek vizsgáló intézetének (Wien, IX. Spitalgasse 31.) vegyi ellenőrzése alatt.

Fernolendit

CS. ÉS KIR. UDVARI SZALLITÓ.

cipő fénymáz, a világ legjobb fénymáza és Glangzcrème világos cipők számára legszébb fényt adnak és megtartják a színt állandóan. Sárga vagy barna bőrből készült foltos cipők Lyosin alkalmazásával egész uj színt kapnak.

Alapított 1812.-ben. **Gyárraktár Budapesten, V. Lipót-körut 24.** A levelek Bécsbe ill/i. intézendők. A mosáshoz Brunnen-szappan veendő.

Olcóság! Lealkalmaság! Saját érdekében hirdesse a kizárólag **LEOPOLD-GYULA** hirdetői irodája által, Budapest, Erzsébet-körút 64. Szakavatottsági Pontosság!

Császárfürdő
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.
Elsőrangú kénes hévízű gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdővel, pompás ásványviz-szodákkal, kő- és kádfürdővel.
200 kényelmes lakószobával.
Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

KÖSZVÉNY ÉS CSÚZ ELLEN LEGSIKEREBB
a **KRIEGNER-féle**
REPARATOR
1 üveg 2 korona, kis üveg 1 kor.
Főraktár: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR**, Budapest, Calvin-tér.

KIVÁLÓ SZERENŐSE: ELŐZÉKENYSÉGI: SZERENŐSE-NAPTÁR INGYEN ÉS BÉRMENTVE:

KIRÁLYFI ÉS TÁRSA
BANKHÁZA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 60.
a magy. kir. szab. osztályozásának főbeosztott helye.
100,000 sorsjegy, 55,000 nyer. — Nyeremények összege 14.458,000 korona.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete
BUDAPEST, V. GÉZA-UTCZA 2.
300 koronától kezdve ad törlesztéses záloglevél-kölcsönöket, melyek után
Működési költségek: 2% levonással:
50 évi a költségek 5.40%-a 40 évi a költségek 5.20%-a
40 évi a költségek 5.00%-a 30 évi a költségek 4.80%-a
30 évi a költségek 4.60%-a 20 évi a költségek 4.40%-a
20 évi a költségek 4.20%-a
Részletadó járuléka a törlesztéssel együtt.
Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

HÔTEL PARIS SZÁJLODA
Szállás: SIMON PÁL.
BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRÛT 25. SZ.
100 szoba 220 K-ál fejlebb kizsoltgálással és villanyvilágítással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem és sörcsarnok a házban. Vilamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

REMINGTON
IRÓGÉP
ÚJ MODELLJE
megjelent!
PROSPEKTUST KÜLD
GLOGOWSKI ÉS TÁRS
BUDAPEST
ANDRÁSSY-ÛT 12.

Ön nagyon idősnek látszik!
Fesse haját a **CZERNY-féle Tanningene**
HAJFESTŐ-SZERREL

Vidékiek kedvence találkozó helye
KLIVÉNYI FERENCZ
vendéglős elsőrangú étterem
Budapest, VI., Andrásy-út 39.
Kitchő magyar konyha, valódi tiszta borok és a világhírű „PSCHORRBRÄU” egyedül kimerése.

As egyedül létező valódi angol **SZÉPÍTŐSZER**
a Balassa-féle valódi angol mely azonnal eltávolít minden szepít, málfoltot, pattanást, milt-assert stb. és az arcznak üdegeit, fiataliságot kölcsönöz. Hőgyczeknek nélkülözhetetlen!
Egy üveg ára 2.- K, hozzá ugorka-szappan L.- K, puder 2.- K.
Postai szétküldés naponta.
Főszékhely: **Balassa Kornél** győgszertára: Budapest — Erzsébetfalva.

VÉRGYÓGYÍTÁS
A legsikeresebb gyógmód: asthma, szív-, gyomor-, lég- és bôrbaj, szélhűdés, emezavar stb. ellen.
Megalapítója és egyedül képviselője:
D. KOVÁCS J. fővárosi orvos.
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRÛT 18. SZ. I. EM.

LEON és OLÁH
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.
Mintákat az ország minden részébe ingyen és bérmentve küldenek

OSERS és BAUER
MOTORGYÁR
BUDAPEST V., Lípót-körút 7.
Benzin- és petrolin-motorok
Szivógáz-motorok 2-3 fillér üzemköltséggel.
Ezernyi berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Kezdező fizetési feltételek.

BÉCS
Oresdnerstrasse 78-85.
Benzin- és petrolin-lokomobilok

5 KORONÁÉRT
küldök 4 1/2 kiló (kb. 50 db) kevéssé megsérült finom enyhe **pipere-szappant**
rózsa, liliumtej, orgona, ibolya, rezeda, jászmin és gyöngyvirágból szépen összeválogatva. A pénz előzetes megküldése, vagy utánvétellel küldi:
SCHOFFER D. SÁNDOR
BUDAPEST, VIII. ker., Bezerédy-utca 3. szám.

Pályázati hirdetmény.
A zalaegerszegi ipartestület **utasfogadó- és munkásközvetítő kezelői állásra pályázat** hirdettetik.
Ezen állás folyó évi május hó 1-én elfoglalandó.
Felhivatnak mindazok, akik ezen kezelést elnyerni óhajtják, hogy kérvényeiket **folyó évi március hó 20-án déli 12 óráig** az ipartestületnél adják be.
A később érkezett ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.
Bővebb felvilágosítás az ipartestületnél a hivatalos órák alatt nyerhető.
Zalaegerszeg, 1904. február 24.
Az elnökség.

Gyomorbetegeknek,

akik meghűlés, gyomortúlterhelés, élvezhetlen, nehezen emészthető, túlhideg vagy meleg eledel, vagy szabálytalan életmód folytán gyomorbajban, gyomorkatharásban, gyomoréjszomomban nehéz emésztésben vagy elnyálkásodásban szenvednek, a rég kipróbált jó hatású **emésztési és vértisztító szert** ajánljuk, mely az

Ullrich Hubert-féle
növény bor.

Kitűnő gyogyerejűnek talált növényekből jó borral vegyítve készül, erősíti az ember gyomorszerveit anélkül, hogy gyomorhajtó szer lenne. Eltávolítja a véredények zavarait, tisztítja a vért minden romlott, betegséget előidéző anyagoktól és hathatósan működik az egészséges vérképződésre. Ezen bornak kellő időben való használata mellett minden jelenség, mint főfájás, felbőgös, gyomorégés, melyek idült gyomorbajoknál leggyakrabban előfordulnak, már a kezdetleges használatnál megszűnnek.
Szorulás, kólikafájdalmak, szíverés, álmatlanság ezen növénybor használata mellett gyorsan megszűnik.
Halvány, aszott kinézés, vérhiány a legtöbb esetben a hiányos vérképzésnek és májbetegségnek a következményei, amelyeket legbiztosabban gyógyít ez a növény bor, mely fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést, javítja a vérképződést s a betegek új erőt szerez, amit számos elismerő és köszönő irat igazol.
A növény bor üvegenként 3 és 4 koronáért kapható a gyógszertárakban Zalaegerszegen, továbbá Zalaszentgróth, Vasvár, Körmen, Nova, Pacsa, Keszthely, Sümeg, Jánosháza, Devecser, Kiszell, Muraszombat, Bellatince, Marczali, Tapolca, Nagykanizsa, Letenye, Csáktornya, Perlak, Szombathely, Csabrendek, Sárvár, Nemetújvár, Szentgotthárd, Óriszentpéter, Alsólendva, Mura-szerdahely, Komárom, Nemesvid, Pápa, Nádass, Vaspör, Szőc, Baksa, Bak, Pölöske, Zalaszent-lászló, Boba, Középbisztrice, Pince, Páka, Ujudvar, Nagyrada, Csákány, Simontornya, Tapsony, Kéthely, Nyírad, Ajka gyógszertáraiban, illetve fűszerkereskedéseiben, valamint minden nagyobb és kisebb helyen Magyarországon és az egész Osztrák-Magyar monarchiában a gyógszertárakban.

Utánzatoktól óvakodni kell
és csak
Ullrich Hubert-féle növ. bor
kérendő.

A zalaegerszegi gyógszertárak 3 vagy több palack növény bort eredeti áron szállítanak az ország bármely részébe.

Kérjen
csak Ön
Selle és Kary-féle

Somatose
oldható hústápláló
a hús tápanyagát tartal-
mazza (tojásfehérje és
só) majánem ízűen,
könnyen oldható por-
alakban,
a lehető legjobb
erősítő szer
gyenge, a táplálkozásban
viszamaradt egyéneknek,
mellbetegnek, idegbele-
geknek, gyomorbeteg-
nek, gyermekgyógyász-
nak, angol kórban szenvedő
gyermeknek, gyógyulók-
nak stb., stb.,

Vas-Somatose
alakjában különösen
sápkórban
szenvedőknek orvosi-
lag ajánlva.
Somatose nagy mértékben
emeli az étvágyat.
Kapható minden gyógyszer-
tárban és drogeriában.
Csak eredeti csomagolá-
sban valódi.

Festékgyárak ezeltől
Bayer Fr. és társa, Elberfeld.

FREDIN

Legjobb tisztítószer

minden finom lábbelire;
sárga és fekete.

Különösen ajánlatos Box-
calfs, Oscaria, Chevreaux-
és Lackeipóhoz.

== **BÉCS XIII.** ==

Eladó

a Becsali vendéglő közelé-
ben egy hold jó karban
levő

szőlőbirtok

hajlékkal, szép gyümölcsös-
sel és kaszálóval együtt.

1903. évi termése 10 hektoliter.

Bővebb felvilágosítást ad

UNGER ANTAL

Zalaegerszegen

Malom bérbeadás.

A novai uradalomhoz tar-
tozó

pontoki vizimalom

2 pár kővel és 1 henger-
székkal folyó évi április
tól hó 24-től

bérbe kiadó.

Bővebb felvilágosítást ad

az uradalom intézősége
Nován.

ad. 175/kig. 1904.

Hirdetmény.

Zalaegerszeg r. t. város közönsége tulajdonát
képező „Arany-Bárány“-hoz címzett két emeletes, a
mai kor igényeinek megfelelően s a város főterén fekvő

szállodáját

1905. év január hó 1-től hat, esetleg tiz egymásutáni
évre, lényegesen és méltányosan módosított feltételek
mellett haszonbérbe adja.

A bérbeadás 1904. évi március hó 26-ik nap-
ján délelőtt 10 óráig a polgármesteri iktatóba be-
nyújtandó zárt írásbeli ajánlatok alapján történik.

Felhivatnak a vállalkozni szándékozók, hogy
ajánlatukat a kitűzött időben benyujtsák.

A bérbeadás külön pontokban foglalt részletes
feltételei az érdeklődőknek díjtalanul megküldetnek.

Zalaegerszeg, 1904. február 20-án. Zalaegerszeg
r. t. város tanácsa.

Várhidy Lajos polgármester.

Óh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés:

**Köhögés, rekedt-
ség és elnyájkáso-
dás ellen gyors és
biztos hatásuk**

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják
és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

**„NÁDOR”
GYÓGYSZERTÁR**
Budapest, V., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított.

Kapható Zalaegerszegen: **Kasztner Sándor, Dr. Klein Lajos, Sümegen:**
E. Dervarics István, Zalaszentgróton: Botfy Péter gyógyszer-táraikban.

Schicht-szappan

„szarvas“

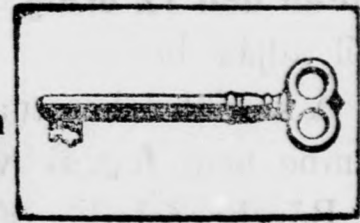
vagy

„kulcs“

Jegygyel

legjobb, legkládósabb s ennélfogva
legolcsóbb szappan. — Minden
káros alkatrészektől mentes.

Mindenütt kapható!

!! **Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy**
minden darab szappan a „Schicht“ névvel és
a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!